

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลท่าระหัด

พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕

ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

ประจำตำบลท่าระหัด

อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล จัดทำขึ้นเพื่อให้รับทราบปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตร ที่เกิดจากความต้องการของชุมชน โดยมีการจัดทำให้ครอบคลุมตามประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ทุกด้าน เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาการเกษตร ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตร อย่างยั่งยืนต่อไป

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ต้องขอขอบคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล หน่วยงานราชการต่างๆ และผู้นำท้องถิ่นทุกคนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นและผู้สนใจต่อไป

นางสาวภัทราลี แสนอ้วน

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท่าระหัด

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๔
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	๕
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๖
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๗
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๐
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์	๒๑
๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๒๑
๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๒๖
๒.๑.๓ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๒๙
๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๔๔
๒.๒.๑ การจัดทำ TOWS Matrix	๔๖
ภาคผนวก	๔๘
โครงการ	๔๙

สารบัญภาพ

ภาพที่ ๑ แสดงแผนที่ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ ตำบลท่าระหัด	๑
ภาพที่ ๒ แสดงกลุ่มชุดดิน ตำบลท่าระหัด	๓
ภาพที่ ๓ แสดงอนุภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ ตำบลท่าระหัด	๕
ภาพที่ ๔ แสดงแผนที่เส้นทางเชื่อมต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ตำบลท่าระหัด	๕
ภาพที่ ๕ แสดงพื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติ ตำบลท่าระหัด	๖
ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ชลประทาน ตำบลท่าระหัด	๖
ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลท่าระหัด	๗
ภาพที่ ๘ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลท่าระหัด	๘
ภาพที่ ๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลท่าระหัด	๙
ภาพที่ ๑๐ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลท่าระหัด	๑๑
ภาพที่ ๑๑ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว ตำบลท่าระหัด	๑๑
ภาพที่ ๑๒ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลท่าระหัด	๑๒
ภาพที่ ๑๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลท่าระหัด	๑๓
ภาพที่ ๑๔ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลท่าระหัด	๑๔
ภาพที่ ๑๕ แสดงวิธีการตลาดมะม่วง ของตำบลท่าระหัด	๑๔
ภาพที่ ๑๖ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลท่าระหัด	๑๕
ภาพที่ ๑๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชผัก ในตำบลท่าระหัด	๑๖
ภาพที่ ๑๘ แสดงวิธีการตลาดพืชผัก	๑๗
ภาพที่ ๑๙ แสดงแผนที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท่าระหัด	๑๙
ภาพที่ ๒๐ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลท่าระหัด	๒๑
ภาพที่ ๒๑ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลท่าระหัด	๒๒
ภาพที่ ๒๒ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลท่าระหัด	๒๓
ภาพที่ ๒๓ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์เครือข่าย) ตำบลท่าระหัด	๒๕
ภาพที่ ๒๔ แสดงพื้นที่และร้อยละทรัพยากรดิน ตำบลท่าระหัด	๒๗
ภาพที่ ๒๕ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลท่าระหัด	๒๗
ภาพที่ ๒๖ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลท่าระหัด	๒๘
ภาพที่ ๒๗ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลท่าระหัด	๒๘
ภาพที่ ๒๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลท่าระหัด	๒๙
ภาพที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลท่าระหัด	๒๙
ภาพที่ ๓๐ แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของตำบลท่าระหัด	๓๐
ภาพที่ ๓๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลท่าระหัด	๓๑
ภาพที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลท่าระหัด	๓๑
ภาพที่ ๓๓ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลท่าระหัด	๓๓
ภาพที่ ๓๔ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว ตำบลท่าระหัด	๓๓
ภาพที่ ๓๕ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกไม้ผล (มะม่วง) ตำบลท่าระหัด	๓๔

ภาพที่ ๓๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลท่าระหัด	๓๕
ภาพที่ ๓๗ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลท่าระหัด	๓๖
ภาพที่ ๓๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลท่าระหัด	๓๗
ภาพที่ ๓๙ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลท่าระหัด	๓๘
ภาพที่ ๔๐ แสดงวิธีการตลาดมะม่วง ของตำบลท่าระหัด	๓๘
ภาพที่ ๔๑ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม	๓๙
ภาพที่ ๔๒ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๐
ภาพที่ ๔๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชผัก ในตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	๔๑
ภาพที่ ๔๔ แสดงวิธีการตลาดพืชผัก	๔๒

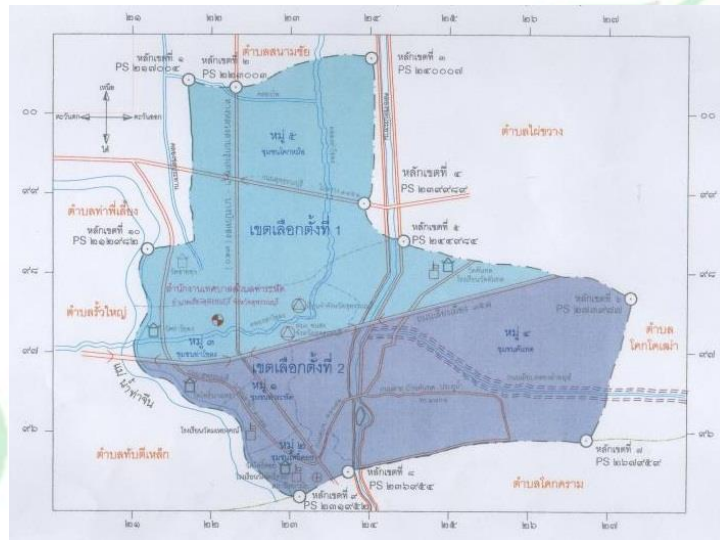
ตารางที่ ๑	ตารางแสดงปริมาณน้ำฝน (ย้อนหลัง ๕ ปี) ตำบลท่าระหัด	๔
ตารางที่ ๒	แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลท่าระหัด	๘
ตารางที่ ๓	แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๒ ตำบลท่าระหัด	๑๐
ตารางที่ ๔	แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลท่าระหัด	๑๒
ตารางที่ ๕	แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วงต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลท่าระหัด	๑๓
ตารางที่ ๖	แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลท่าระหัด	๑๕
ตารางที่ ๗	แสดงต้นทุนการผลิตพืชผักต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลท่าระหัด	๑๖
ตารางที่ ๘	แสดงจำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในตำบลท่าระหัด	๑๘
ตารางที่ ๙	แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลท่าระหัด	๒๐
ตารางที่ ๑๐	แสดงจำนวนชนิดพืชที่ต้องดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จำนวนทั้งสิ้น ๓๖ ชนิดพืช ตำบลท่าระหัด	๒๐
ตารางที่ ๑๑	แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลท่าระหัด	๒๑
ตารางที่ ๑๒	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลท่าระหัด	๒๒
ตารางที่ ๑๓	แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลท่าระหัด	๒๒
ตารางที่ ๑๔	แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลท่าระหัด	๒๓
ตารางที่ ๑๕	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลท่าระหัด	๒๓
ตารางที่ ๑๖	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลท่าระหัด	๒๔
ตารางที่ ๑๗	แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลท่าระหัด	๒๔
ตารางที่ ๑๘	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลท่าระหัด	๒๔
ตารางที่ ๑๙	ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลท่าระหัด	๒๕
ตารางที่ ๒๐	แสดงปฏิทินการทำงาน ๑ คน ๑ จุด ๑ ชนิดพืช ตำบลท่าระหัด	๒๖
ตารางที่ ๒๑	แสดงทรัพยากรดิน ตำบลท่าระหัด	๒๗
ตารางที่ ๒๒	แสดงปริมาณการปลูกข้าวนาปี และนาปรัง ตำบลท่าระหัด	๓๐
ตารางที่ ๒๓	แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๒ ตำบลท่าระหัด	๓๒
ตารางที่ ๒๔	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลท่าระหัด	๓๔
ตารางที่ ๒๕	แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลท่าระหัด	๓๕
ตารางที่ ๒๖	แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วงต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลท่าระหัด	๓๗
ตารางที่ ๒๗	แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer ตำบลท่าระหัด	๓๙
ตารางที่ ๒๘	แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลท่าระหัด	๔๐
ตารางที่ ๒๙	แสดงต้นทุนการผลิตพืชผักต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลท่าระหัด	๔๑
ตารางที่ ๓๐	แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer ตำบลท่าระหัด	๔๓
ตารางที่ ๓๑	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๔๔
ตารางที่ ๓๒	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๔๖

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

- ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ (แสดงแผนที่ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ)

ตำบลท่าระหัดอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองสุพรรณบุรี ไปทางทิศใต้ประมาณ ๔ กิโลเมตร สามารถเดินทางติดต่อได้โดยถนนบางปลาม้าสายเก่า และถนนทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๓๔๐ (สุพรรณ-กรุงเทพฯ) มีพื้นที่ประมาณ ๑๙.๔๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๒,๑๕๒.๖๐ ไร่

ภาพที่ ๑ แสดงแผนที่ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : <https://www.tharahat.go.th/>)

- อาณาเขตติดต่อ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับตำบลสนามชัย, เขตเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี
ทิศใต้	ติดกับตำบลโคกคราม อำเภอบางปลาม้า, ตำบลห้วยตีเหล็ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก	ติดกับตำบลไผ่ขวาง, ตำบลโคกโคเฒ่า อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันตก	ติดกับตำบลห้วยตีเหล็ก, ตำบลไร่ใหญ่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

- การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลท่าระหัด การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งการปกครองออกเป็น เทศบาลตำบล แห่ง องค์การ ได้แก่ เทศบาลตำบลท่าระหัด

ลักษณะการปกครอง แบ่งออกเป็น ๕ หมู่บ้าน เป็นเทศบาลโดยมี นายไกร นักพาณิชย์ นายกเทศมนตรี ตำบลท่าระหัด ปัจจุบันที่ได้รับเลือกเป็นกำนัน คือ นายมนูญ เมฆดี

หมู่ที่ ๑ บ้านท่าระหัด มีนายวสุรัตน์ เสือเมือง เป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ ๒ บ้านโพธิ์ค้อย มีนายมนูญ เมฆดี เป็นกำนัน

หมู่ที่ ๓ บ้านท่าโขลง มีนายสมบุรณ์ เนตรสว่าง เป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ ๔ บ้านคันทด มีนายพจนารถ ธรรมวิจิต เป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ ๕ บ้านโคกหม้อ มีนายจิตติพงศ์ นิระภัย เป็นผู้ใหญ่บ้าน

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

- สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม (แสดงแผนที่พื้นที่ป่าไม้)

ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีทรัพยากรดินและน้ำสมบูรณ์เหมาะสำหรับการเพาะปลูก มีแม่น้ำท่าจีน ไหลผ่าน มีคลองชลประทาน มีถนนสายสุพรรณ-บางปะлам้า ทางหลวงสาย ๓๔๐ (สุพรรณ-กรุงเทพฯ)

- ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน (แสดงแผนที่ความลาดชัน)

- (ไม่มี)

- ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

ตำบลท่าระหัดมีชุดกลุ่มดินในดินในพื้นที่ราบลุ่มจำนวน ๒ ชุด คือ

๑. กลุ่มชุดดิน ๒ ดินในพื้นที่ราบลุ่มที่เป็นดินเหนียว/ดินในพื้นที่ราบลุ่มที่เป็นดินเปรี้ยวจัด เนื้อที่ ๗,๔๘๐๘ ไร่ ร้อยละ ๖๐.๕๖

กลุ่มชุดดิน ๒ แบ่งชุดดินได้ดังนี้ ชุดดินอยุธยา (Ay) ชุดดินบางเขน (Bn) ชุดดินบางน้ำเปรี้ยว (Bp) ชุดดินมหาโพธิ์ (Ma) และชุดดินท่าขวาง (Tq)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ดินเป็นกรดจัดมาก ทำให้เกิดการตรึงธาตุอาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครงสร้างแน่น ทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจัด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดจัดมาก ของดินด้วยวัสดุปูน ๕๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หวานให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซังและทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วย ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

๒. กลุ่มชุดดิน ๔ ดินในพื้นที่ราบลุ่มที่เป็นดินเหนียว เนื้อที่ ๓,๒๘๕ ไร่ ร้อยละ ๒๖.๘๕

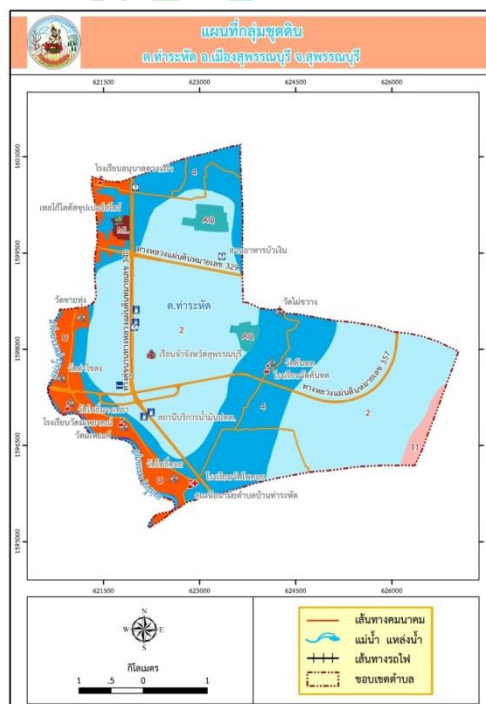
กลุ่มชุดดิน ๔ แบ่งชุดดินได้ดังนี้ ชุดดินบางมูลนาก (Ban) ชุดดินบางปะอิน (Bin) ชุดดินชัยนาท (Cn) ชุดดินชุมแสง (Cs) ชุดดินพิมาย (Pm) ชุดดินราชบุรี (Rb) ชุดดินสระบุรี (Sb) ชุดดินสิงห์บุรี (Sin) ชุดดินศรีสงคราม (Ss) ชุดดินท่าพล (Tn) และชุดดินท่าเรือ (Tr)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : โครงสร้างแน่นทึบ ดินแข็งแ้งและแตกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ภาพที่ ๒ แสดงกลุ่มชุดดิน ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

- ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศโดยทั่วไป จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านในเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้เกิดสภาพอากาศหนาวเย็นในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคมจะมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้เกิดอากาศร้อน ในเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายนจะมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้เกิดฝนตกชุก

- ฤดูกาล

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมไปจนถึงกลางเดือนตุลาคม (ประมาณ ๕ เดือน)

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤศจิกายน ไปจนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ (ประมาณ ๓ เดือน) ซึ่งเป็นระยะที่อากาศในประเทศไทย จะหนาวเย็นเกือบทั่วไป

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม (ประมาณ ๓ เดือน) ซึ่งเป็นระยะที่มีอากาศร้อนโดยทั่วไป และจะร้อนมากที่สุดในเดือนเมษายน

ระยะเวลาตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนพฤศจิกายน (๑ เดือน) เป็น ช่วงการเปลี่ยนจากฤดูฝนไปเป็นฤดูหนาว ซึ่งเป็นการยากที่จะจัดให้อยู่ในฤดูฝน หรือฤดูหนาว ฉะนั้นเราจึงเรียกว่า ระยะเปลี่ยนจากฤดูฝนไปเป็นฤดูหนาว

- สถิติปริมาณน้ำฝน

ตำบลท่าระหัด จะมีฝนตกตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมไปจนถึงกลางเดือนตุลาคม ทั้งนี้จะมีฝนตกเฉลี่ยตลอดปี ๕๑๓.๒ มม. และเดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนพฤษภาคม ระยะเวลาที่ฝนตกในท้องที่เป็นตัวกำหนดเพื่อใช้ประกอบในการปลูกพืชที่เหมาะสมกับปริมาณน้ำฝนที่ตกในแต่ละปี

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงปริมาณน้ำฝน (ย้อนหลัง ๕ ปี) ตำบลท่าระหัด

เดือน/ปี	ปริมาณน้ำฝนที่ตก (มม.)					เฉลี่ย (มม.)
	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (มม.)						
มกราคม	๑๑.๕	๔๘.๗	๑๔.๐	๐.๔	๐.๘	๑๕.๑
กุมภาพันธ์	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๕.๓	๐	๑.๑
มีนาคม	๕๙.๔	๔๐.๒	๙๖.๙	๔๕.๐	๐	๔๘.๓
เมษายน	๑๐๐.๗	๐.๐	๑๙.๗	๑๐๕.๕	๕๐.๕	๕๕.๓
พฤษภาคม	๘.๕	๑๑๕.๒	๒๕๔.๑	๑๓๗.๗	๑๐๗.๗	๑๒๔.๖
มิถุนายน	๖๖.๑	๑๘๔.๙	๔๒.๔	๖๗.๙	๖๒.๖	๘๔.๘
กรกฎาคม	๑๐๓.๓	๑๕๗.๐	๑๙๒.๒	๕๒.๔	๒๘.๑	๑๐๖.๖
สิงหาคม	๑๐๙.๐	๑๐๐.๒	๓๒๐.๒	๘๒.๘	๖๒.๘	๑๓๕.๐
กันยายน	๓๒๐.๔	๑๐๙.๙	๕๕.๙	๑๘๔.๓	๑๒๓	๑๕๘.๗
ตุลาคม	๑๑๐	๒๕๕.๘	๓๐๔.๕	๑๘๖.๒	๗๑.๙	๑๘๓.๖๘
พฤศจิกายน	๗๑.๗	๘๘.๔	๔๓.๘	๑๖.๓	๕.๘	๕๕.๒
ธันวาคม	๐	๐.๖	๓๑.๙	๑๘.๑	๐	๑๐.๑๒
รวม	๙๖๐.๖	๑๐๙๐.๙	๑๓๗๕.๖	๙๐๑.๙	๕๑๓.๒	๙๖๘.๔
ค่าเฉลี่ย	๑๔๗.๘	๑๖๗.๘	๒๑๑.๖	๑๓๘.๘	๗๘.๙๕๓๘๖๒	๑๔๙.๐

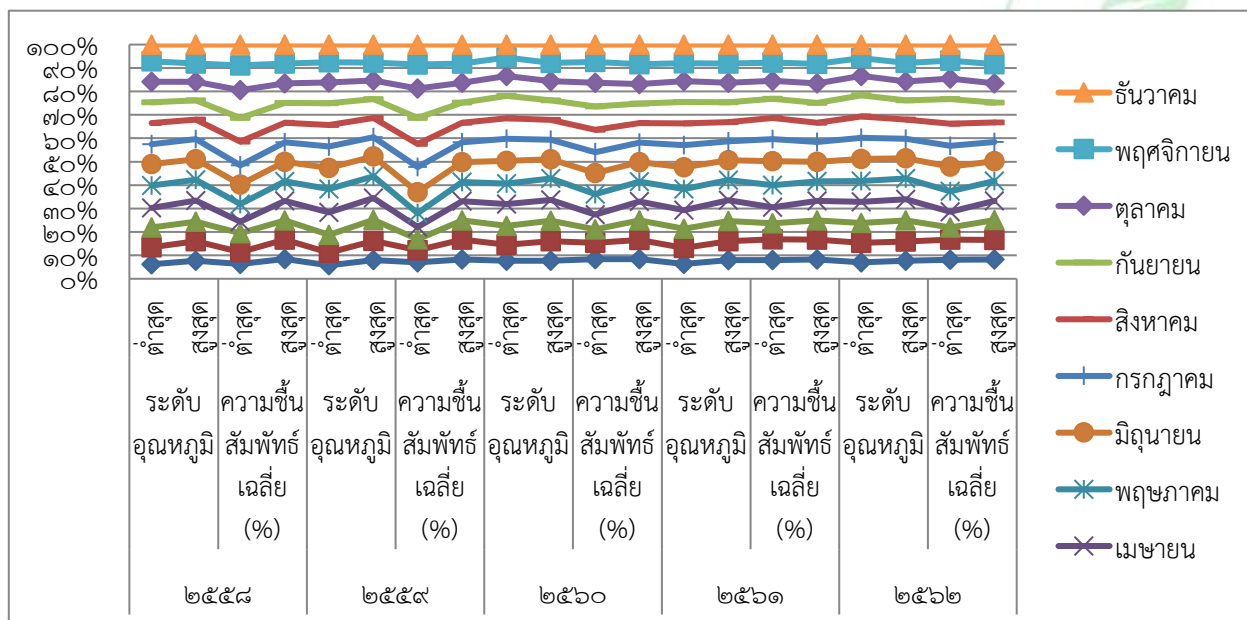
ที่มา :

อุตุนิยมหาวิทยาลัยพระนคร ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๒

สถานี

- อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตำบลท่าระหัด มีอุณหภูมิ ในปี ๒๕๖๒ เฉลี่ยต่ำสุด เดือนธันวาคม อยู่ที่ ๑๕.๓ องศาเซลเซียส และมีอุณหภูมิ สูงสุด เดือนเมษายน อยู่ที่ ๔๑ องศาเซลเซียส และความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (%) ในปี ๒๕๖๒ เฉลี่ยต่ำสุด เดือนมีนาคม อยู่ที่ ๒๓% และมีอุณหภูมิสูงสุด เดือนพฤษภาคม, มิถุนายน และเดือนกันยายน อยู่ที่ ๙๘%

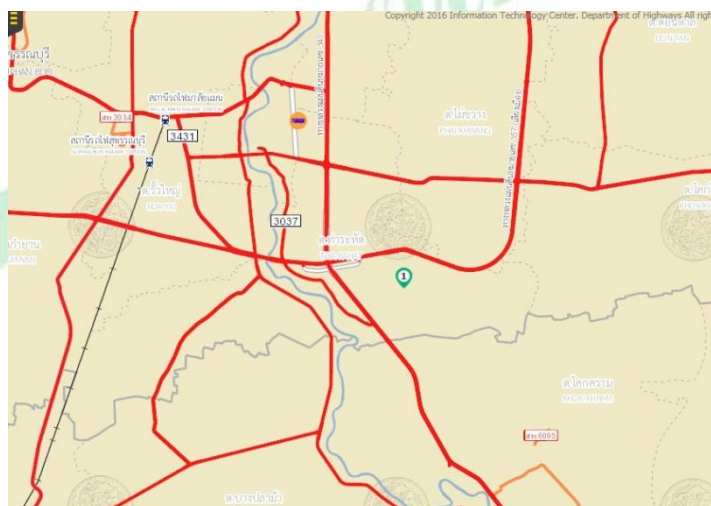

ภาพที่ ๓ กราฟแสดงอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

การคมนาคมขนส่งระหว่างตำบล อาศัยเส้นทางคมนาคมทางบกโดยทางรถยนต์ โดยมีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ได้แก่

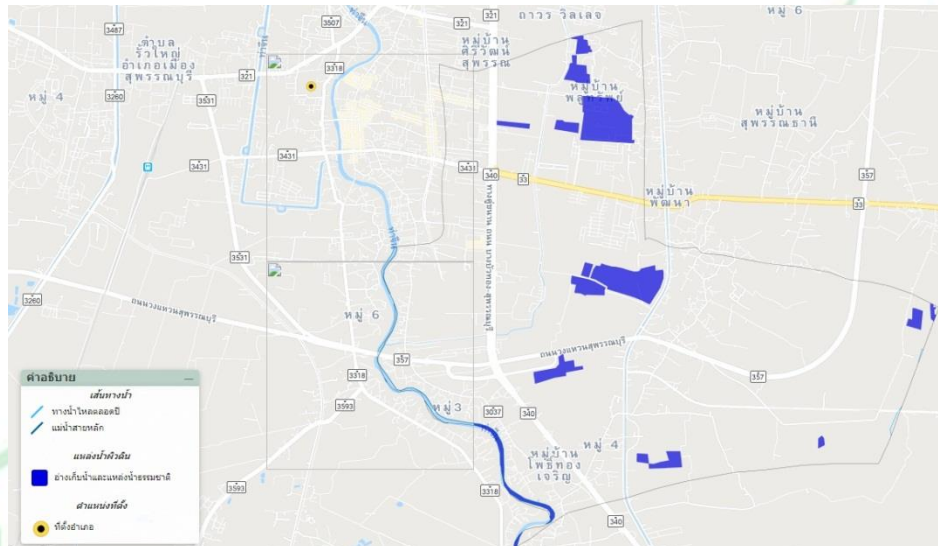
- ถนนทางหลวงสาย ๓๔๐ (สุพรรณ-กรุงเทพฯ) , ถนนสายสุพรรณ-ชัยนาท
- ถนนทางหลวงสายสุพรรณบุรี – บางปลาม้าสายเก่า ๓๐๓๗
- ถนน คสล. ซอยอัมพวัน
- ถนน คสล. เส้นแวงแก้ว ซอย ๑๒
- ถนนลาดยางของกรมโยธาธิการในหมู่บ้าน , ถนน รพช. (เดิม), ถนนลูกรังเชื่อมต่อตำบล และหมู่บ้าน

ภาพที่ ๔ แสดงแผนที่เส้นทางเชื่อมต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : <http://dohgis.doh.go.th/dohtotravel/>)

๑.๕ แหล่งน้ำ และระบบชลประทาน

- แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

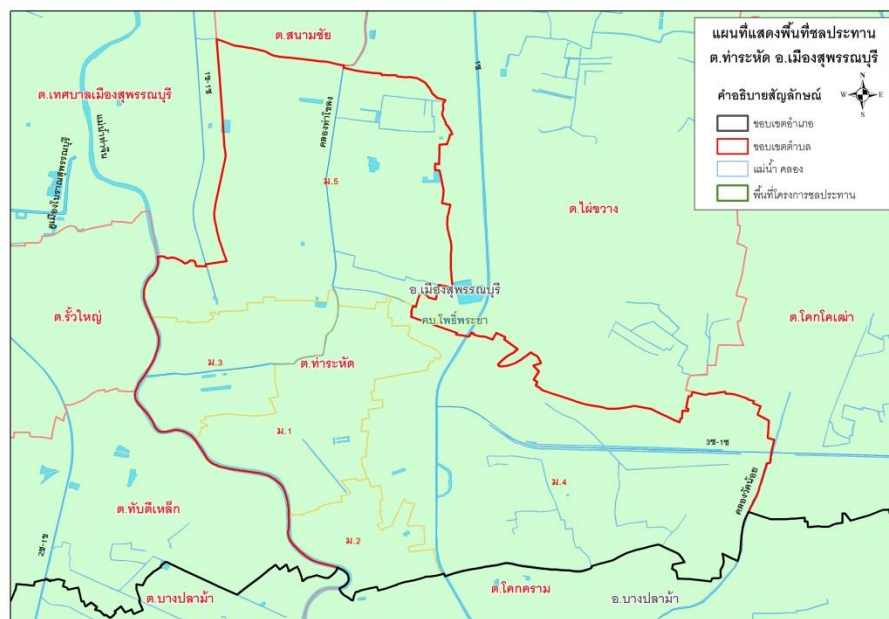
ภาพที่ ๕ แสดงพื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

- อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ (แสดงแผนที่ตั้งอาคารชลประทาน)

- (ไม่มี)

- พื้นที่ชลประทาน (แสดงแผนที่พื้นที่ชลประทาน)

ตำบลท่าระหัด อยู่ในเขตพื้นที่ที่ใช้น้ำจากโครงการชลประทานโพธิ์พระยา

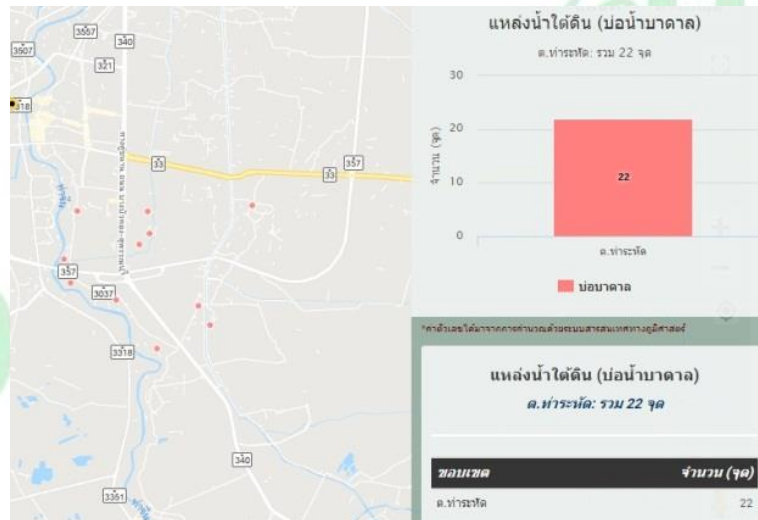
ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ชลประทาน ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

- อื่นๆ (แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น บ่อบาดาล,บ่อดอก,สระน้ำ ฯลฯ)

ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล รวมทั้งสิ้น ๒๒ บ่อ แยก
รายตำบลได้ดังนี้

ตำบลท่าระหัด จำนวน ๒๒ บ่อ

ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลท่าระหัด (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

๑.๖ สภาพเศรษฐกิจ และสังคม

- โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

๑) โครงสร้างการผลิต

๑. ข้าวนาปี/นาปรัง เกษตรกรตำบลท่าระหัดประมาณ ๗๕% ทำนาข้าวกระจายอยู่ทั่วตำบล
ฤดูกาลผลิต ในการทำนาปีเกษตรกรจะเริ่มปลูกประมาณเดือนพฤษภาคม – ตุลาคม และการทำนาปรังจะเริ่มปลูก
ประมาณเดือนพฤศจิกายน-เมษายน หรือบางครอบครัวที่มีพื้นที่อยู่ต้นคลองส่งน้ำชลประทาน จะทำนากันตลอดทั้งปี
เนื่องจากตำบล ท่าระหัดอยู่ในเขตชลประทานทั้งหมดและอยู่ต้นคลองส่งน้ำที่มีน้ำไหลผ่านตลอดปี การทำนา
เกษตรกรจะทำนาหว่านน้ำตาม ๑๐๐%

๒. ไม้ผล/ไม้ยืนต้น (มะม่วง, มะพร้าว, กล้าย ฯลฯ)

เกษตรกรในตำบลท่าระหัด นอกจากจะทำนากันเป็นส่วนมากแล้ว บางครอบครัวที่เปลี่ยนที่นา บางส่วนชุด
ยกร่องปลูกไม้ผลต่างๆ ที่เป็นส่วนแก่การปรับปรุงสวน ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นบ้าง ที่ทำกันแบบสวนหลังบ้าน พื้นที่
ประมาณ ๓, ๕ และ ๑๐ ไร่ พันธุ์มะม่วงที่ปลูกส่วนมากเป็นพันธุ์เขียวเสวย น้ำดอกไม้ และโชคอนันต์

ปัจจุบันเกษตรกรที่มีพื้นที่เป็นของตนเองมาก จะเปลี่ยนขยายพื้นที่ปลูกไม้ผล โดยทำเป็นสวนชุดๆ ยกร่อง
ปลูกมะม่วง โดยการทาบกิ่ง ทำให้ได้ผลผลิตเร็ว และมีการราดสารเร่ง เพื่อให้มีการออกดอกนอกฤดูด้วย บนร่องในช่วง
ที่รอผลผลิตจากพืชหลักเกษตรกรจะปลูกพืชผัก พืชไร่อายุสั้น เพื่อเป็นรายได้รุ่นแรกก่อนและทำให้เกษตรกรสามารถมี
รายได้ตลอดปี

๓. พืชผักสวนครัว

มีเกษตรกรที่ปลูกผักสวนครัวเป็นทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง ที่เป็นรายได้หลักของครอบครัว เกษตรกรจะปลูกผักบนร่องสวนที่ปลูกมะม่วง ฯลฯ ไม่ยืนต้นเป็นหลักหรือปลูกตามบริเวณหัวไร่ปลายนาที่มีที่ว่างพอ ตามบริเวณข้างบ้าน มีพื้นที่ปลูกตั้งแต่ ๑ งานถึง ๑-๓ ไร่ พืชผักที่ปลูก ได้แก่ พริก มะเขือ ถั่วฝักยาว บวบ คื่นหีว กระเพรา โหระพา ฯลฯ ทำให้เกษตรกรมีรายได้ตลอดปี เนื่องจากเกษตรกรนำไปจำหน่ายเองในตลาดตัวจังหวัดสุพรรณบุรี พ่อค้าคนกลาง และตลาดสดตอนเช้า-เย็นบริเวณตลาดสด

■ เทคโนโลยีการผลิต (การใช้ปุ๋ยและสารเคมี)

ปริมาณการผลิตข้าว

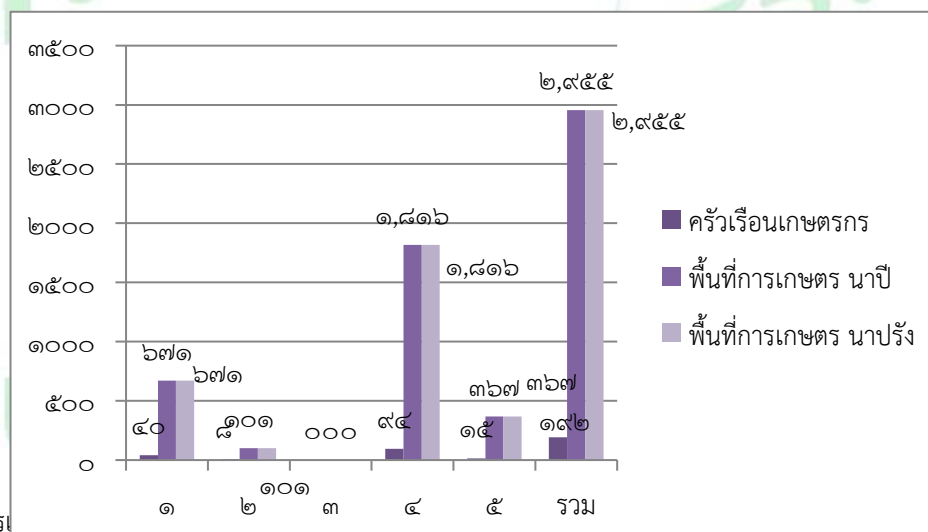
ตำบลท่าระหัด มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒,๙๕๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๔ จำนวน ๑,๘๑๖ ไร่ รองลงมาคือ หมู่ ๑ จำนวน ๖๗๑ ไร่ และหมู่ ๕ จำนวน ๓๖๗ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลท่าระหัด

หมู่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่การเกษตร		พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
		นาปี	นาปรัง			
๑	๔๐	๖๗๑	๖๗๑	๖๗๑	๕๗๐.๓๕	๐.๘๕
๒	๘	๑๐๑	๑๐๑	๑๐๑	๘๕.๘๕	๐.๘๕
๓	๐	๐	๐	๐	๐	๐.๘๕
๔	๙๔	๑,๘๑๖	๑,๘๑๖	๑,๘๑๖	๑,๕๔๓.๖	๐.๘๕
๕	๑๕	๓๖๗	๓๖๗	๓๖๗	๓๑๑.๙๕	๐.๘๕
รวม	๑๙๒	๒,๙๕๕	๒,๙๕๕	๒,๙๕๕	๒,๕๑๑.๗๕	๐.๘๕

ที่มา : พื้นที่ทำการเกษตร ระดับตำบล/หมู่บ้าน ปี ๒๕๖๒

ภาพที่ ๘ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลท่าระหัด (ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๓)

ที่มา : พื้นที่ทำการเกษตร

(๑) การใช้พันธุ์ดี ตำบลท่าระหัด นิยมปลูกข้าวพันธุ์ กข ๔๑ คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่เพาะปลูก รองมาได้แก่พันธุ์ กข ๔๗ คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่เพาะปลูก และพันธุ์อื่นๆ ได้แก่ กข ๓๑, กข ๕๗, พิษณุโลก ๒ และปทุมธานี ๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ซึ่งแหล่งจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ได้มาแหล่งจำหน่ายที่ได้รับการรับรองและน่าเชื่อถือที่ใกล้เคียง

(๒) การเตรียมดิน แบ่งเป็นพื้นที่นาแบบหว่านน้ำตม และนาแบบใช้รถดำนาแบบเดินตาม ซึ่งการเตรียมดินจะแตกต่างกันที่จักรร่อนน้ำในนาหว่านน้ำตม ส่วนนาแบบดำนั้นจะไม่จักรร่อนน้ำจะปรับสภาพดินให้เรียบไปทั้งผืน

(๓) การปลูก นิยมปลูก ๒ รอบต่อปี คือ นาปี เริ่มปลูกในเดือน พฤษภาคม – กันยายน และนาปรัง เริ่มปลูกในเดือนพฤศจิกายน – มีนาคม ซึ่งจะปลูกข้าวจำนวนมากในเดือนพฤษภาคม และพฤศจิกายน

(๔) ระบบการให้น้ำ ตำบลท่าระหัด พื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน ส่วนใหญ่จะใช้น้ำจากคลองชลประทาน คลองหรือบึงธรรมชาติ แหล่งน้ำของตนเอง และบ่อบาดาล เป็นต้น

(๕) การดูแลรักษา ข้าวเป็นพืชที่ต้องมีการดูแลรักษาทุกช่วงอายุตั้งแต่ปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว หากดูแลรักษาไม่ดี ผลผลิตที่ได้อาจไม่คุ้มทุน ดังนั้นจึงต้องมีระบบการจัดการดูแลที่ดี

(๖) การใส่ปุ๋ย โดยปกตินิยมใส่ปุ๋ย ๒ – ๓ ครั้ง ต่อรอบการผลิต และใส่ตามค่าวิเคราะห์ดิน

(๗) การเก็บเกี่ยว จะเก็บเกี่ยวในระยะพลับพลึง

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว หากเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ในฤดูถัดไปต้องลดความชื้นของข้าวโดยการนำไปตากแดด และมีที่สถานเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ ที่อากาศถ่ายเท สะอาด ไม่มีความชื้นและสามารถป้องกันศัตรูของข้าวได้

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู โดยปกติหากมีการจัดการดูแลที่ดี โรคและแมลงสามารถควบคุมได้ง่าย และทันช่วงที่ ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้สารเคมีใดๆ

- ปฏิทินการเพาะปลูก เกษตรกรในตำบลท่าระหัด มีการปลูกข้าว ดังนี้

พืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
ข้าว		←.....→		→.....←	△			←.....→	▽		△		๑-๕

สัญลักษณ์

↔ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ต้นทุนการผลิต

ตำบลท่าระหัด มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว แบบใช้รถดำนา เป็นเงิน ๖,๒๔๒ บาท และแบบนํ้าตมมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๖,๒๑๐ บาท/ไร่

■ ตารางที่ ๓ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๒ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

รายการ	แบบใช้รถดำนา		แบบหว่านน้ำตม	
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง
ค่าเตรียมดิน (พร้อมหว่าน)	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๔๕๐	๔๕๐
ค่าสารเคมี	๑๑๑๗	๑๑๑๗	๑๗๑๕	๑๗๑๕
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕	๘๗๕	๘๗๕	๘๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐	๔๕๐	๔๕๐
ค่าขนส่ง	๑๕๐	๑๕๐	๑๒๐	๑๒๐
ค่าเช่าที่ดิน	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๑๐๐๐
รวม	๖๒๔๒	๖๒๔๒	๖๒๑๐	๖๒๑๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๒)

สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลท่าระหัด ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับโรงสี หรือจูดรับซื้อผลผลิต ประมาณร้อยละ ๙๐ รองลงมาคือเก็บไว้ใช้ทำพันธุ์เพื่อผลิตในฤดูกาลต่อไป ประมาณร้อยละ ๘ เก็บไว้บริโภคภายในครัวเรือน และแปรรูปจำหน่ายอย่างละประมาณร้อยละ ๑

วิธีการตลาด

หลังจากเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตส่วนหนึ่งนำไปจำหน่ายให้กับโรงสีโดยตรง บางส่วน เก็บไว้เป็นพันธุ์ข้าวในการปลูกข้าวในฤดูต่อไป บางส่วนเก็บไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน และหากเหลือเพียงพอก็จะแปรรูปจำหน่ายต่อไป

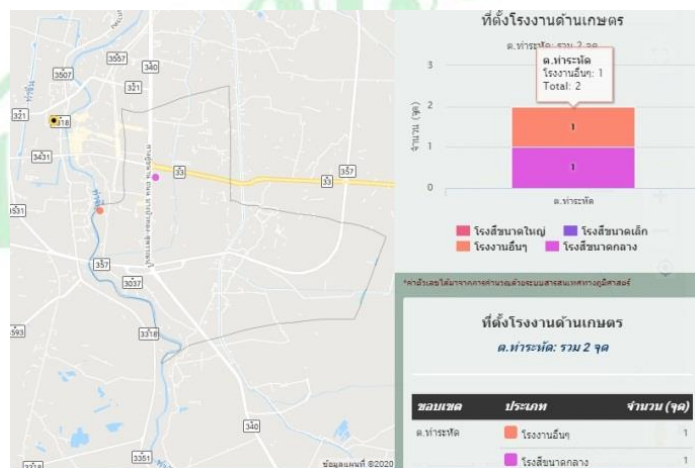
โรงสีข้าว ๖๕%

ภาพที่ ๑๐ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลท่าระหัด มีโรงงานด้านการเกษตร รวม ๒ แห่ง ได้แก่ โรงงานอื่นๆ ๑ แห่ง และโรงสีขนาดกลาง ๑ แห่ง

ภาพที่ ๑๑ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

ไม้ผล ตำบลท่าระหัด มีพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวน ๘๑.๒๕ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หนุ่ย ๔ จำนวนพื้นที่ ๖๒ ไร่ ๒๙ ครัวเรือน รองลงมาคือหนุ่ย ๑ จำนวนพื้นที่ ๗.๗๕ ไร่ ๑ ครัวเรือน และหนุ่ย ๕ จำนวนพื้นที่ ๕.๗๕ ไร่

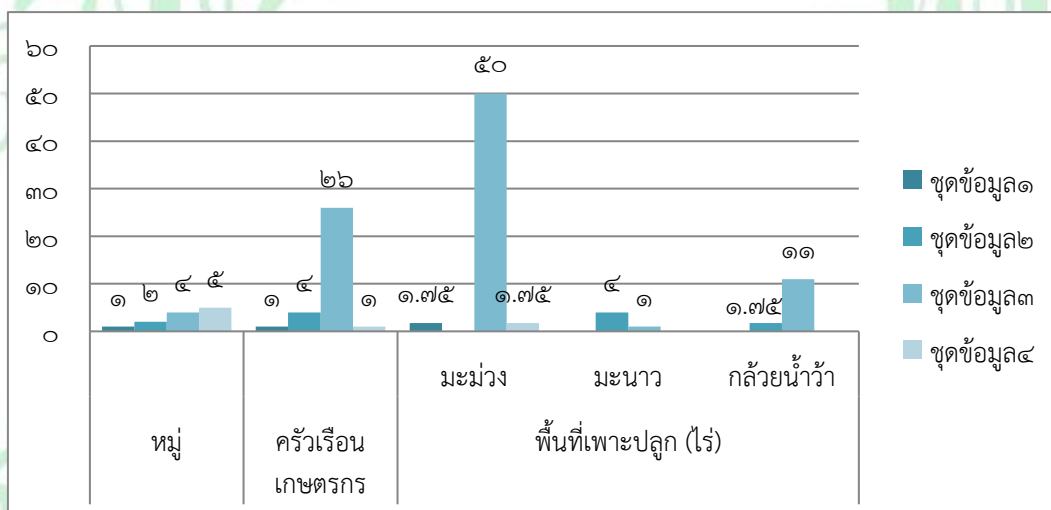
๑ ครั้วเรื่อน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่	ครั้วเรื่อน เกษตรกร	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)			พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
		มะม่วง	มะนาว	กล้วยน้ำว้า			
๑	๑	๑.๗๕	-	-	๑.๗๕	๑.๔	๐.๘
๒	๔	-	๔	๑.๗๕	๕.๗๕	๔.๖	๐.๘
๓	-	-	-	-	-	-	๐.๘
๔	๒๖	๕๐	๑	๑๑	๖๒	๔๙.๖	๐.๘
๕	๑	๑.๗๕	-	-	๑.๗๕	๑.๔	๐.๘
รวม	๑๓	๕๓.๕	๕	๑๒.๗๕	๘๙	๕๗	๐.๘

ที่มา : ทบก ๐๔-๑ จำนวนครั้วเรื่อนเกษตรกรจำแนกตามกิจกรรมการเกษตร ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๒

ภาพที่ ๑๒ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลท่าระหัด

สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

ตำบลท่าระหัด เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกมะม่วง พันธุ์น้ำดอกไม้ พันธุ์มันเดือนเก้ พันธุ์เขียวเสวย จากการสำรวจข้อมูลในระดับตำบลพบว่า มีเกษตรกรจะปลูกมะม่วงแบบยกร่อง เกษตรกรปลูกมะม่วง โดยการปลูกแบบ ขุด ร่องสวน ยกคันใหม่ เพื่อป้องกันน้ำท่วม ส่วนมะนาวจะนิยมปลูกเป็นพื้นที่ราบ ยกร่อง และปลูกในร่อง ขึ้นอยู่กับการจัดการของเกษตรกร ส่วนพุทราเกษตรกร นิยมปลูกแบบยกร่อง โดยให้ผลผลิตแล้ว ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๘๐๐ กิโลกรัม โดยการดูแลรักษา มีการตัดแต่งกิ่ง เมื่อทรงพุ่มสูงใหญ่ขึ้น การใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อลดโรค ลดแมลง การใช้สารบังคับการ ออกดอกนอกฤดู และการห่อผลร่วมด้วย และ ปรับปรุงคุณภาพดิน ให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (มูล สัตว์) ส่วนการให้น้ำจากแหล่งธรรมชาติ และจากน้ำคลองชลประทาน

ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลท่าระหัด มีการปลูกไม้ผล ฤดูการปลูกไม้ผลปลูกได้ทั้งฤดูกาลเนื่องจากเป็นไม้อายุยาว การเก็บเกี่ยวไม้ผลจะเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุ ๓ ปีขึ้นไป ตามฤดูกาลจะเก็บเกี่ยวในเดือนมีนาคมถึงเมษายน ถ้านอกฤดูจะเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลไม้ผล ดังนี้

ภาพที่ ๑๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
มะม่วง	▽		↔	↔	△							↔	๑-๕

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ปลูกสูงสุด

↔ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ต้นทุนการผลิต

ตำบลท่าระหัด มีต้นทุนการผลิตไม้ผล เป็นเงิน ๑๔,๖๗๕ บาท/ไร่

ตารางที่ ๕ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วงต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

รายการ	บาท/ไร่
ค่าเตรียมแปลงปลูก	๘๐๐๐
ค่าต้นพันธุ์	๓๐๐๐
ค่าสารเคมี	๑๐๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๒๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
ค่าเช่า	๑๐๐๐
รวม	๑๔๖๗๕

ผลผลิตเฉลี่ย

๐.๘ ตัน/ไร่

ราคาปัจจุบันตันละ

๒๐,๐๐๐ บาท

เป็นเงิน

๑๖,๐๐๐ บาท

ต้นทุน

๑๔,๖๗๕ บาท

กำไร

๑,๓๒๕ บาท

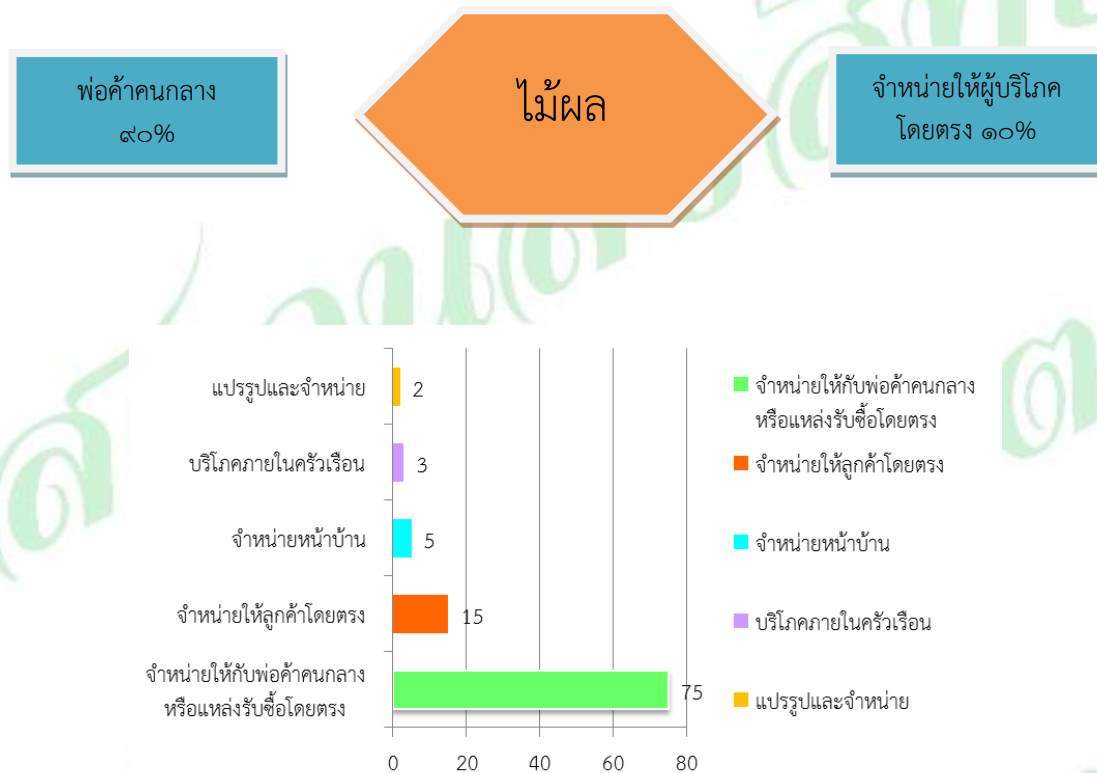
สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลท่าระหัด ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับพ่อค้าคนกลาง (หน้าสวน) หรือจูดรับซื้อผลผลิต ร้อยละ ๗๕ รองลงมาคือขายให้กับลูกค้าโดยตรง ร้อยละ ๑๕ และจำหน่ายหน้าบ้าน ร้อยละ ๕ ตามลำดับ ที่เหลือจะเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๓ และแปรรูปจำหน่าย ร้อยละ ๒

วิธีการตลาด

โดยปกติเมื่อใกล้ระยะเก็บเกี่ยวผลผลิตจะมีพ่อค้าคนกลางมาที่หน้าสวนเพื่อตกลงราคาซื้อขาย หากเกษตรกร
เกษตรกรไม่ขายส่วนใหญ่ก็จะนำไปขายแหล่งรับซื้อโดยตรง เช่น ตลาดไท นอกจากนี้เกษตรกรบางรายปลูกจำนวนไม่มาก
เมื่อมีผลผลิตก็จะนำมาขายหน้าบ้าน และหากผลผลิตล้นตลาดก็จะทำการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าและขายให้กับ
คนในชุมชนและนอกชุมชน

ภาพที่ ๑๔ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลท่าระหัด

ภาพที่ ๑๕ แสดงวิธีการตลาดมะม่วง ของตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลท่าระหัด ไม่มีจุดรับซื้อผลผลิตโดยตรง มีพ่อค้ากลางมารับซื้อผลผลิตหน้าสวน และเกษตรกรนำไป
จำหน่ายให้กับจุดรับซื้อผลผลิตด้วยตนเอง หรือจำหน่ายหน้าบ้านให้กับคนในชุมชน และนอกชุมชน

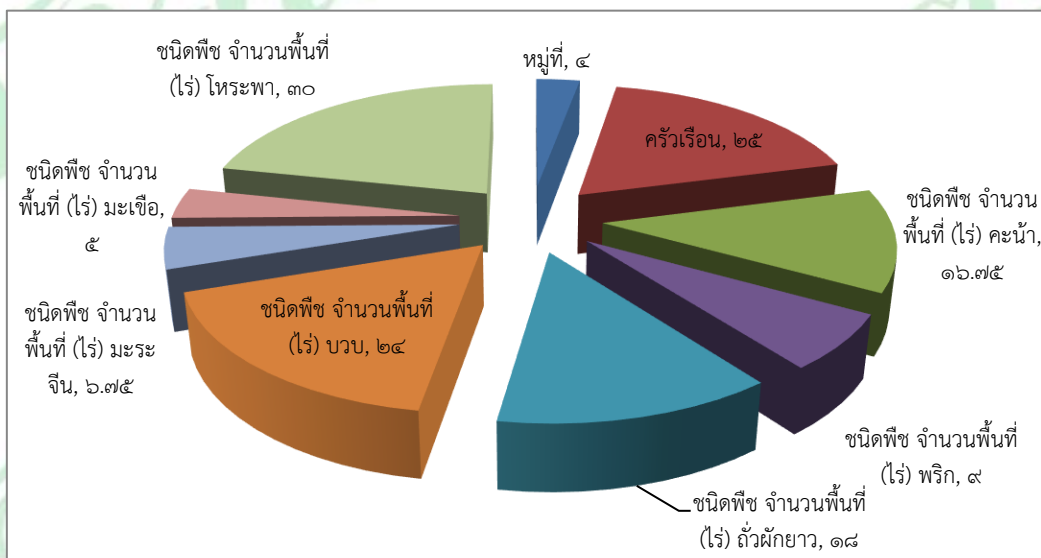
ตำบลท่าระหัด มีพื้นที่ปลูกพืชผัก ทั้งหมด ๗ ชนิดพืช ได้แก่ กระน้ำ, พริก, โหระพา, ถั่วฝักยาว, บวบ มะระจีน และมะเขือเปราะ จำนวน ๑๐๙.๕๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หนุ่ย ๔ จำนวน ๑๐๙.๕๐ ไร่ จำนวน ๒๕ ครัวเรือน

ตารางที่ ๒ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หนุ่ยที่	ครัวเรือน	ชนิดพืช จำนวนพื้นที่ (ไร่)							ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)
		กระน้ำ	พริก	ถั่วฝักยาว	บวบ	มะระจีน	มะเขือ	โหระพา		
๔	๒๕	๑๖.๗๕	๙	๑๘	๒๔	๖.๗๕	๕	๓๐	๑๓๑.๔	๑,๒๐๐
รวม	๒๕	๑๖.๗๕	๙	๑๘	๒๔	๖.๗๕	๕	๓๐	๑๓๑.๔	๑,๒๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๑๖ ปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

เกษตรกร นิยมปลูก มะระจีน บวบ กระน้ำ กวางตุ้ง ถั่วฝักยาว โหระพา และพริกขี้หนู โดยเกษตรกร จะเริ่มปลูกตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี จากการสำรวจข้อมูลในระดับตำบลพบว่า มีเกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกผักแบบยกร่องสวน และแบบปกติ

ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลท่าระหัด มีการปลูกพืชผักได้ทั้งปี ส่วนใหญ่ปลูกในเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม การเก็บเกี่ยวพืชผักส่วนใหญ่จะเก็บเกี่ยวได้ประมาณ ๑ – ๓ เดือน แล้วแต่ละชนิดพืช โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกพืชผักในตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
พืชผัก	←												๑-๕
	←												

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชผัก ในตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ต้นทุนการผลิต ตำบลท่าระหัด มีต้นทุนการผลิตพืชผักเป็นเงิน ๕,๙๗๕ บาท ต่อไร่

ตารางที่ ๗ แสดงต้นทุนการผลิตพืชผักต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลท่าระหัด

รายการ	บาท
ค่าเตรียมแปลงปลูก	๖๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์	๘๐๐
ค่าสารเคมี	๕๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๒๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
ค่าเช่า	๑๐๐๐
ค่าอุปกรณ์อื่นๆ	๑๐๐๐
รวม	๕,๕๗๕

ผลผลิตเฉลี่ย	๐.๕	ตัน/ไร่
ราคาปัจจุบันตันละ	๒๐,๐๐๐	บาท
เป็นเงิน	๑๐,๐๐๐	บาท
ต้นทุน	๕,๕๗๕	บาท
กำไร	๔,๔๒๕	บาท

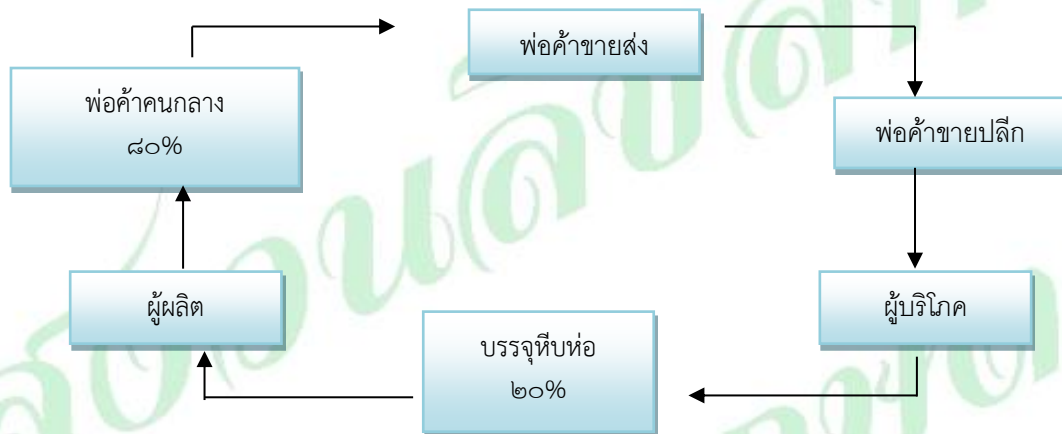
สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลท่าระหัด ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับพ่อค้าคนกลาง (หน้าสวน) หรือจุดรับซื้อผลผลิต ร้อยละ ๗๕ รองลงมาคือขายให้กับลูกค้าโดยตรง ร้อยละ ๑๐ และจำหน่ายในตลาดชุมชน ร้อยละ ๑๐ ตามลำดับ ที่เหลือจะเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๓ แบ่งเพื่อบ้าน ร้อยละ ๑ และแปรรูปจำหน่าย ร้อยละ ๑

วิธีการตลาด

วิธีการตลาดพืชผัก เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและรูปแบบดังภาพที่ ๑๘ แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลท่าระหัด โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ วิธีการตลาดผักของตำบลท่าระหัด เมื่อเกษตรกรมีผลผลิตออกสู่ตลาดจะมีผู้มารับซื้อที่แปลงเกษตรกรกร นำขายต่อไปยังพ่อค้าคนกลาง พ่อค้าคนกลางขายต่อไปพ่อค้าขายปลีก พ่อค้าขายปลีกขายต่อไปให้ผู้บริโภค อีกวิธีหนึ่งก็คือเกษตรกรเก็บผลิตจากแปลงผักแล้วขายให้ผู้บริโภคเอง การรับซื้อจะตีราคาสินค้าโดยอิงราคาของตลาดกลางที่กรุงเทพหรือตามคุณภาพภาพของสินค้า มีการจ่ายเงินวันเว้นวัน หรือตามแต่จะตกลงกัน

ภาพที่ ๑๘ แสดงวิธีการตลาดพืชผัก

ตลาดที่สำคัญ ได้แก่

- พ่อค้าคนกลาง ร้อยละ ๗๕
- ผู้บริโภคโดยตรง ร้อยละ ๑๐
- ตลาดชุมชน ร้อยละ ๑๐
- บริโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๓
- แบ่งเพื่อนบ้าน ร้อยละ ๑
- แปรรูปและจำหน่าย ร้อยละ ๑

แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลท่าระหัด ไม่มีจุดรับซื้อผลผลิตโดยตรง มีพ่อค้ากลางมารับซื้อผลผลิตหน้าสวนและเกษตรกรนำไปจำหน่ายให้กับจุดรับซื้อผลผลิตด้วยตนเอง หรือจำหน่ายในตลาดชุมชน

การแปรรูปอาหารและผลิตภัณฑ์อาหาร

ตำบลท่าระหัดมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่แปรรูปสินค้าด้านการเกษตร เพื่อบริโภคคือกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านคันทอ ลักษณะการแปรรูปนำสินค้าด้านเกษตรมาแปรรูป เพื่อยืดอายุอาหารเพื่อบริโภคให้นานขึ้น เช่น ขนมไทย ผีอกฉาบ กลัวยฉาบ มันฉาบ ฯลฯ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของตำบล

ตำบลท่าระหัดมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านคันทอ ซึ่งกลุ่มมีสมาชิกที่ดำเนินกิจกรรมโดยมีผลิตภัณฑ์ เป็นขนมที่มีแบรนด์ในชื่อของกลุ่ม เช่น เปียะสตึก และขนมไทยต่างๆ เป็นต้น

- จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในตำบลท่าระหัด

ตารางที่ ๘ แสดงจำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในตำบลท่าระหัด

หมู่	ครัวเรือน	ช่วงอายุ (ปี)													
	ทั้งหมด	แรกเกิด-๑๗ ปี		๑๘-๒๔ ปี		๒๕ - ๓๔ ปี		๓๕-๔๔ ปี		๔๕-๕๔ ปี		๕๕ - ๖๔ ปี		๖๕ ปีขึ้นไป	
	(หลัง)	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
๑	๑๓๗๙	๑๓๒	๑๒๒	๗๓	๖๘	๑๐๖	๑๐๐	๑๐๔	๑๐๒	๑๑๑	๑๑๙	๘๕	๑๒๒	๑๐๑	๑๓๖
๒	๑๗๓๔	๑๔๐	๑๓๐	๒๗๔	๒๘๙	๙๒	๑๑๐	๘๗	๘๘	๘๖	๑๐๘	๗๘	๗๓	๗๒	๑๐๗
๓	๔๐๗	๖๗	๗๒	๓๙	๔๔	๖๔	๖๔	๖๙	๖๖	๗๒	๗๘	๕๑	๗๓	๖๗	๘๔
๔	๑๓๗๒	๑๒๑	๑๑๖	๖๖	๖๘	๙๓	๑๐๓	๑๐๔	๑๐๗	๑๐๔	๑๑๙	๘๘	๑๑๑	๗๔	๙๘
๕	๓๗๘๓	๓๔๙	๓๔๙	๑๘๔	๑๙๖	๒๙๓	๓๕๙	๒๖๖	๓๕๘	๒๓๖	๓๒๗	๑๘๗	๓๑๙	๑๔๖	๒๑๔
รวม	๘๖๗๕	๘๐๙	๗๘๙	๒๗๔	๖๖๕	๖๔๘	๗๓๖	๒๖๖	๗๒๑	๖๐๙	๗๕๑	๔๘๖	๖๙๘	๔๖๐	๖๓๙

- การศึกษา

สถานศึกษาของทางราชการ

โรงเรียนประถมศึกษา ๒ แห่ง ดังนี้

๑. โรงเรียนวัดมเหยงคณ์ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
๒. โรงเรียนวัดคันทอ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๒ แห่ง ดังนี้

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดมเหยงคณ์ (กรมศาสนา) ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ครู คศ. ๑ ๒ คน ผู้ดูแลเด็ก ๑ คน จำนวนเด็ก ๓๖ คน
๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดคันทอ (ถ่ายโอนกรมพัฒนาชุมชน) ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าระหัด อำเภอสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ดูแลเด็ก ๒ คน จำนวนเด็ก ๒๑ คน

สถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่ตำบลท่าระหัด

๑. โรงเรียนอนุบาลดวงแก้ว เลขที่ตั่ง ๓๓๑/๒ หมู่ที่ ๕ ซอยเรือนรัก(๖) ถนนเนรแก้ว ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี สุพรรณบุรี ๗๒๐๐๐ โทร : ๐๓๕-๕๒๑๘๙๕
๒. อนุบาลสองภาษา โรงเรียนสหวิทย์ เลขที่ตั่ง ๘๙/๙ หมู่ ๕ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ๗๒๐๐๐ โทร. ๐๓๕-๕๒๒๘๗๓-๘๗๔ - สาธารณสุข

เทศบาลตำบลท่าระหัด มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท่าระหัด ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาพที่ ๑๙ แสดงแผนที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท่าระหัด ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

- ประเพณี วัฒนธรรมและศาสนา

ศาสนา สิ่งยึดเหนี่ยว นับถือศาสนา ประชาชนในพื้นที่ตำบลท่าระหัดนับถือศาสนาพุทธ ในเขตพื้นที่ตำบลท่าระหัด มีวัดจำนวนทั้งสิ้น ๗ แห่ง ได้แก่

๑. วัดมเหยงคณ์ ชุมชนท่าระหัด หมู่ที่ ๑
๒. วัดโพค้อย ชุมชนโพธิ์ค้อย หมู่ที่ ๒
๓. วัดใหม่บัวลอย ชุมชนโพธิ์ค้อย หมู่ที่ ๒
๔. วัดโพธิ์นางเทรา ชุมชนท่าโขลง หมู่ที่ ๓
๕. วัดท่าโขลง ชุมชนท่าโขลง หมู่ที่ ๓
๖. วัดคันทอ ชุมชนคันทอ หมู่ที่ ๔
๗. วัดชายทุ่ง ชุมชนโคกหม้อ หมู่ที่ ๕

ขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่ งานวันสงกรานต์ จัดงานช่วงเดือนเมษายน วันเข้าพรรษา จัดงานช่วงเดือนกรกฎาคม งานทำบุญตามวันสำคัญทางศาสนา

- องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

- (ไม่มี)

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

- ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ เช่น ภาคเกษตร อุตสาหกรรม ชุมชนเมือง ที่อยู่อาศัยแยกตามเขตการปกครองย่อย (แสดงแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน)

ตารางที่ ๙ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองท่าระหัด จังหวัดสุพรรณบุรี

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่การเกษตร	พื้นที่อยู่อาศัย	พื้นที่สาธารณะ	พื้นที่อื่นๆ
ท่าระหัด	๑๒,๒๓๑	๖,๕๗๘	๔,๔๙๒	-	๑,๑๖๐

ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนชนิดพืชที่ต้องดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จำนวนทั้งสิ้น ๓๖ ชนิดพืช ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่	ชนิดพืช	ท่าระหัด											
		หมู่ที่ 1		หมู่ที่ 2		หมู่ที่ 3		หมู่ที่ 4		หมู่ที่ 5		รวม	
		ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)
1	ข้าวรอบที่ 1 (นาปี)	40.00	671.00	8.00	101.00			94.00	1816.00	15.00	367.00	157.00	2955.00
	ข้าวรอบที่ 2 (นาปรัง)	40.00	671.00	8.00	101.00			94.00	1816.00	15.00	367.00	157.00	2955.00
2	กล้วยน้ำว้า			2.00	1.75			8.00	11.00			10.00	12.75
3	มะนาว			2.00	4.00			4.00	1.00			6.00	5.00
4	มะพร้าวน้ำหอม											0.00	0.00
5	มะม่วง	1.00	7.75					17.00	50.00	1.00	5.75	19.00	63.50
6	คะน้า							7.00	16.75			7.00	16.75
7	พริก								4.00	9.00		9.00	4.00
8	โหระพา							6.00	30.00			6.00	30.00
9	ถั่วฝักยาว							2.00	18.00			2.00	18.00
10	บวบ							3.00	24.00			3.00	24.00
11	มะระจีน							1.00	6.00			1.00	6.75
12	มะเขือเปราะ							4.00	5.00			4.00	5.00
รวม		81.00	1349.75	20.00	207.75	0.00	0.00	240.00	3798.50	40.00	739.75	381.00	6095.75

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

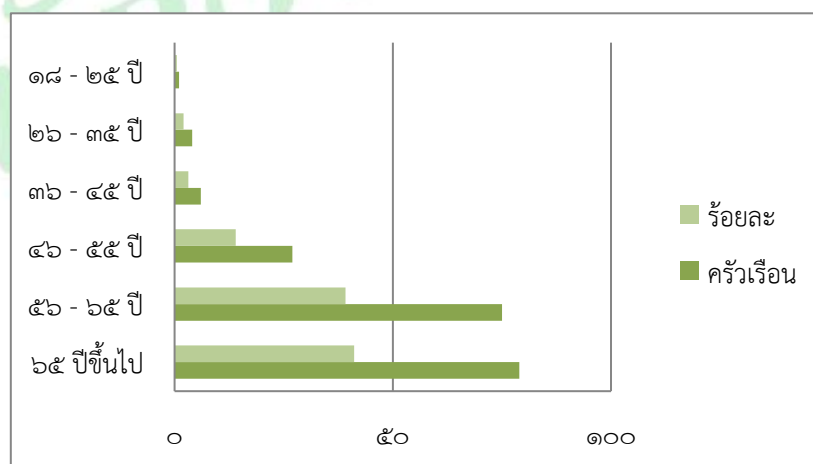
(๑) ครุว์เรือนเกษตรกร

ตำบลท่าระหัด มีครุว์เรือนเกษตรกร จำนวน ๑๒๙ ครุว์เรือน โดยมีหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๔๘ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๗ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๓ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนจำแนกตามอายุ ตำบลท่าระหัด จังหวัดสุพรรณบุรี

ช่วงอายุ (ปี)	ครุว์เรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๗๙	๔๑.๑๔
๕๖ - ๖๕ ปี	๗๕	๓๙.๑๔
๔๖ - ๕๕ ปี	๒๗	๑๔
๓๖ - ๔๕ ปี	๖	๓.๑๒
๒๖ - ๓๕ ปี	๔	๒.๐๘
๑๘ - ๒๕ ปี	๑	๐.๕๒
รวม	๑๙๒	๑๐๐

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๒/๖๓

ภาพที่ ๒๐ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๒/๖๓)

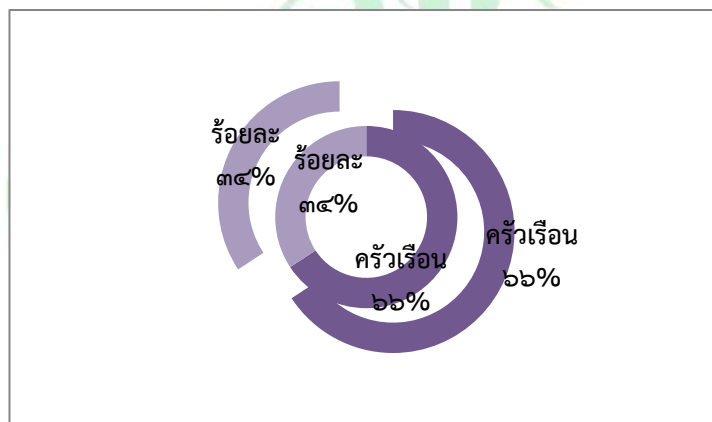
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลท่าระหัด มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑๖๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๙๓ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๒๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๐๗

ตารางที่ ๑๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๖๕	๘๕.๙๓
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒๗	๑๔.๐๗

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๒/๖๓

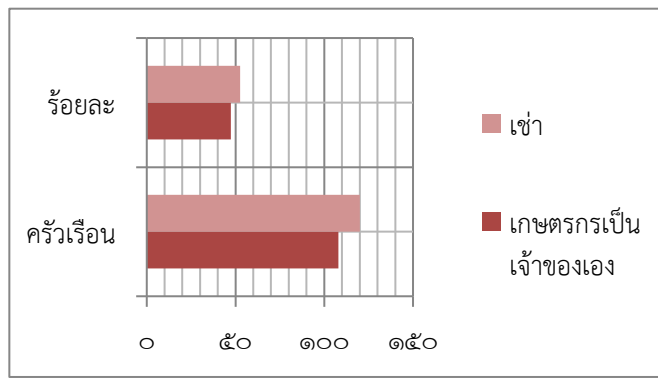
ภาพที่ ๒๑ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : ระบบรายงานทะเบียนเกษตรกร)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลท่าระหัด ส่วนใหญ่เกษตรกร ที่นาเช่า จำนวน ๑๒๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๖๓ รองลงมา การถือครองของตนเอง จำนวน ๑๐๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๓๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลท่าระหัด

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๑๐๘	๔๗.๓๗
เช่า	๑๒๐	๕๒.๖๓

ภาพที่ ๒๒ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลท่าระหัด

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

ตำบลท่าระหัด มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๑๐๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ

๑๐๐%

ตารางที่ ๑๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลท่าระหัด

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑๐๘				๑๐๘

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลท่าระหัด มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๒๔ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก

๑๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๒ แห่ง สมาชิก ๑๕ ราย

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลท่าระหัด

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ท่าระหัด	๑	๒๔	๑	๑๐			๒	๑๕				
รวม	๑	๒๔	๑	๑๐			๒	๑๕				

ที่มา : <https://smce.doae.go.th/>

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลท่าระหัด มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก. เครือข่าย ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลท่าระหัด

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปกริป	
ท่าระหัด	-	๑	๑	-	๑	๑	-	-	-
รวม	-	๑	๑	-	๑	๑	-	-	-

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลท่าระหัด มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๕ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๕ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๑ ราย ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลท่าระหัด

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ท่าระหัด					๑	๕			
รวม					๑	๕			

(๒) ปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลท่าระหัด มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน ซึ่งในตำบลท่าระหัด มีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๑๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลท่าระหัด

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
ท่าระหัด	๑	นายสุชาติ สายศิลป์	๖๔ หมู่ ๔ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่มา : ปราชญ์เกษตร (เพื่อนช่วยเพื่อน) พ.ศ ๒๕๖๐

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์เครือข่าย)

ชื่อ : ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลท่าระหัด

บ้านเลขที่ หมู่ ๔ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

สถานการณ์ของพื้นที่ : ตำบลท่าระหัดเป็น พื้นที่ราบลุ่ม มีน้ำท่วม มีน้ำขัง อยู่บ่อยครั้ง โดยส่วนใหญ่จำเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ทำให้มีน้ำท่วมอยู่เกือบทุกปี ภายในชุมชน มีคลองชลประทานไว้ใช้สอยในครัวเรือน และทางด้านการเกษตร บางปีช่วงน้ำหลาก หรือฝนตกชุก มักประสบปัญหาน้ำท่วมขัง ทำให้พืชผลทางการเกษตรได้รับผลกระทบเสียหาย เกษตรกรตำบลท่าระหัด มักประสบปัญหาด้านโรคและแมลง ด้านต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากปัจจัยการผลิตจากการใช้พลังงาน ต้นทุนปุ๋ย และสารเคมีสูงขึ้น ในบางฤดูผลผลิตทางการเกษตรอาจจะมีราคาดี แต่ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เกษตรกรที่ใช้อุปโภคบริโภค มีราคาแพง และใช้จ่ายสูง จึงทำให้ครัวเรือนเกษตรกรพบเจอปัญหาเรื่องนี้เป็นประจำอีกเช่นกัน

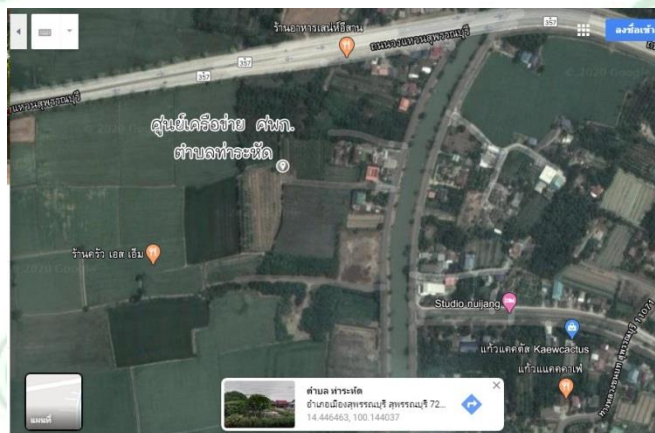
แนวทางการพัฒนา ลดต้นทุนการผลิต และแปรรูปผลผลิต เพื่อสร้างรายได้

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การลดต้นทุนการผลิต โดยการทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ และเป็นจุดเรียนรู้ด้านทฤษฎีใหม่

- หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิต
๒. การทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ
๓. ทฤษฎีใหม่

ตารางที่ ๑๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลท่าระหัด

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลท่าระหัด	การทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ	๔	ท่าระหัด	นายสุชาติ สายศิลป์	

ภาพที่ ๒๓ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศูนย์เครือข่าย) ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรี(๔) กลุ่มเกษตรกร ๑ คน ๑ จุด ๑ ชนิดพืช

ตำบลท่าระหัด มีกลุ่มเกษตรกร ๑ คน ๑ จุด ๑ ชนิดพืช จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ ๑ คน ๑ จุด ๑ ชนิดพืช

ที่อยู่...ที่ตั้งแปลง หมู่ ๔ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

กิจกรรม ผลิตข้าวคุณภาพ

- เป้าหมายการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต จาก ๕,๒๐๖ บาท/ไร่ เป็น ๕,๑๘๑ บาท
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๘๐๐/ไร่ เป็น ๘๕๐/ไร่
- เป้าหมายรายได้ ๖,๘๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๕,๑๘๑ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ต้นทุนการผลิต ด้านเมล็ดพันธุ์
๒. ต้นทุนการผลิต ด้านปุ๋ย

ตารางที่ ๒๐ แสดงปฏิทินการทำงาน ๑ คน ๑ จุด ๑ ชนิดพืช ตำบลท่าระหัด

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. เตรียมดิน	๕๐๐												๕๐๐	
๒. เมล็ดพันธุ์	๔๐๐												๔๐๐	
๓. หว่านข้าว	๖๐๐												๖๐๐	
๔. ฉีดยาคุมเปือก+แห้ง	๑๕๖												๑๕๖	
๕. ให้น้ำเข้านา		๒๐๐											๒๐๐	
๖. ใส่ปุ๋ย ครั้งที่ ๑		๓๖๐											๓๖๐	
๗. ฉีดยาฆ่าแมลง		๑๖๐											๑๖๐	
๘. ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒			๓๖๐										๓๖๐	
๙. ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๓			๒๖๐										๒๖๐	
๑๐. ฉีดยาฮอร์โมน			๒๖๐										๒๖๐	
๑๑. เก็บเกี่ยว				๔๕๐									๔๕๐	
๑๒. คำนํ้ามัน													๕๐๐	
๑๓. ค่าเช่า				๙๗๕									๙๗๕	
												รวม	๕,๑๘๑	

๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

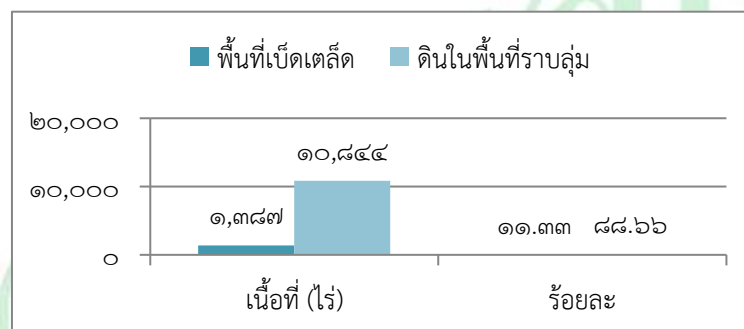
ตำบลท่าระหัด มีทรัพยากรดินทั้งหมด ๑๒,๒๑๓ ไร่ แบ่งเป็น ดินในพื้นที่ราบลุ่ม ๑๐,๘๔๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๖๖ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด ๑,๓๘๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓๓ โดยมีชุดกลุ่มดินในดินในพื้นที่ราบลุ่มจำนวน ๓ ชุด คือ กลุ่มชุดดิน ๒ ดินในพื้นที่ราบลุ่มที่เป็นดินเหนียว/ดินในพื้นที่ราบลุ่มที่เป็นดินเปรี้ยวจัด เนื้อที่ ๗,๔๘๐ ไร่ ร้อยละ ๖๐.๕๖ กลุ่มชุดดิน ๔ ดินในพื้นที่ราบลุ่มที่เป็นดินเหนียว เนื้อที่ ๓,๒๘๕ ไร่ ร้อยละ ๒๖.๘๕ และกลุ่มชุดดิน ๑๑ ดินในพื้นที่ราบลุ่มที่เป็นดินเปรี้ยวจัด เนื้อที่ ๑๕๒ ไร่ ร้อยละ ๑.๒๔

ตารางที่ ๒๑ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

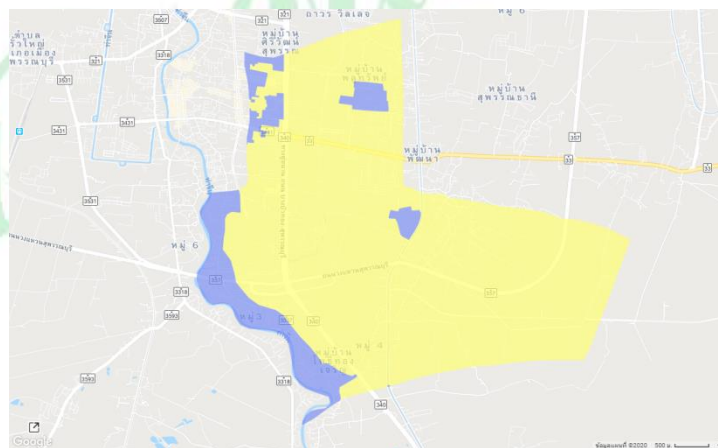
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
--------	----------------	--------

ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	-	-
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	-	-
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑,๓๘๗	๑๑.๓๓
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๑๐,๘๔๔	๘๘.๖๖

ภาพที่ ๒๔ แสดงพื้นที่และร้อยละทรัพยากรดิน ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

ภาพที่ ๒๕ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

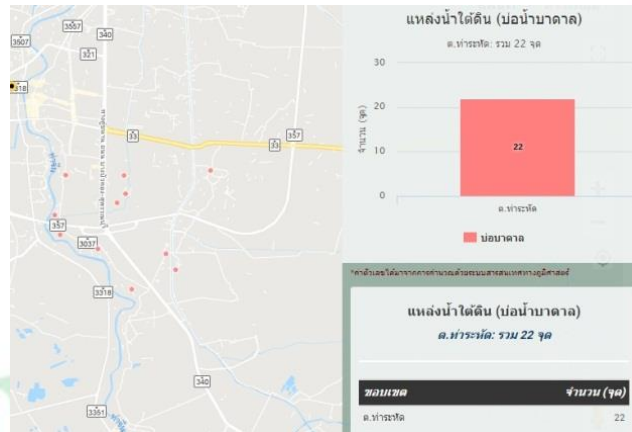

๒) ทรัพยากรน้ำ

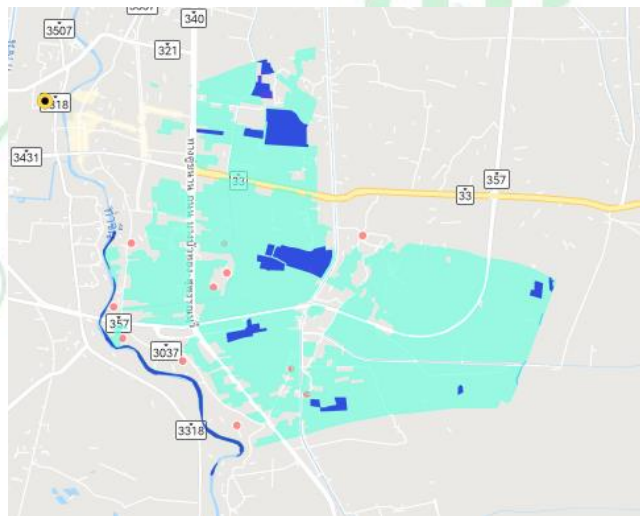
ตำบลท่าระหัด เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝน และแหล่งน้ำจากชลประทาน ในการทำการเกษตรเป็นหลัก นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล ตำบลท่าระหัด อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี รวมทั้งสิ้น ๒๒ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้
- ตำบลท่าระหัด จำนวน ๒๒ บ่อ

ภาพที่ ๒๖ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลท่าระหัด (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลท่าระหัด มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน โครงการชลประทานขนาดกลาง โครงการชลประทานใหญ่ โครงการชลประทาน ส่งน้ำและบำรุงรักษา

ภาพที่ ๒๗ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลท่าระหัด (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

๒.๑.๓ สีนค้ำเกษตรที่สำคัญ

ชนิดสินค้ำ ข้าว

- ๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม
- (๑) เขตความเหมาะสม

พื้นที่ข้าวในชั้นความเหมาะสมต่างๆ
ด.ท่าระหัด: รวมเนื้อที่ 5,938 ไร่

พื้นที่ (ไร่)

5,856

82

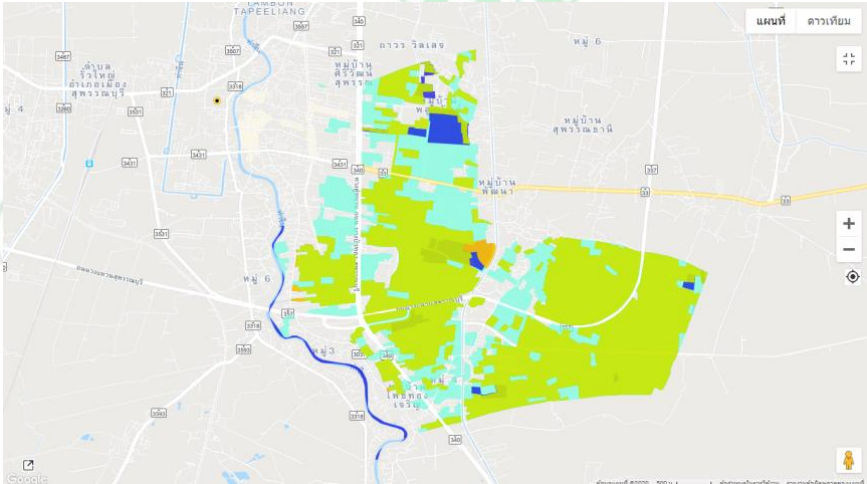
ด.ท่าระหัด

■ เหมาะสมสูง ■ เหมาะสมปานกลาง
■ เหมาะสมเล็กน้อย ■ ไม่เหมาะสม

ค่าอ้างอิงได้มาจากค่าความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์

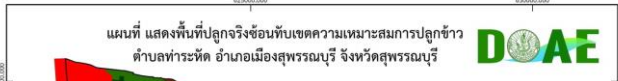
พื้นที่ข้าวในชั้นความเหมาะสมต่างๆ
ด.ท่าระหัด: รวมเนื้อที่ 5,938 ไร่

ขอบเขต	ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ด.ท่าระหัด	■ เหมาะสมสูง	5,856	98.62
	■ เหมาะสมปานกลาง	0	0
	■ เหมาะสมเล็กน้อย	0	0
	■ ไม่เหมาะสม	82	1.38

ภาพที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลท่าระหัด
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

๓) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริง

๓) การซื้อพื้นที่ที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริง

ภาพที่ ๓๐ แสดงการซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกจริงของตำบลท่าระหัด (ที่มา : พัฒนาที่ดิน ปี ๒๕๕๙)

(๔) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลท่าระหัด มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๕,๙๓๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕,๘๕๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๖๒ และพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๘๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๘

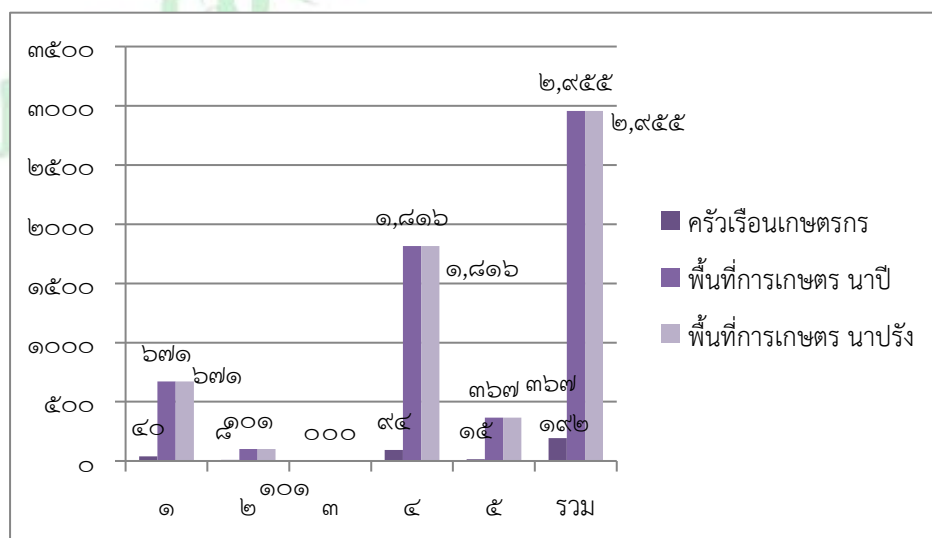
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลท่าระหัด มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒,๙๕๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๔ จำนวน ๑,๘๑๖ ไร่ รองลงมาคือหมู่ ๑ จำนวน ๖๗๑ ไร่ และหมู่ ๕ จำนวน ๓๖๗ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าวนาปี และนาปรัง ตำบลท่าระหัด

หมู่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่การเกษตร		พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
		นาปี	นาปรัง			
๑	๔๐	๖๗๑	๖๗๑	๖๗๑	๕๗๐.๓๕	๐.๘๕
๒	๘	๑๐๑	๑๐๑	๑๐๑	๘๕.๘๕	๐.๘๕
๓	๐	๐	๐	๐	๐	๐.๘๕
๔	๙๔	๑,๘๑๖	๑,๘๑๖	๑,๘๑๖	๑,๕๕๓.๖	๐.๘๕
๕	๑๕	๓๖๗	๓๖๗	๓๖๗	๓๑๑.๙๕	๐.๘๕
รวม	๑๙๒	๒,๙๕๕	๒,๙๕๕	๒,๙๕๕	๒,๕๑๑.๗๕	๐.๘๕

ที่มา : พื้นที่ทำการเกษตร ระดับตำบล/หมู่บ้าน ปี ๒๕๖๒

ภาพที่ ๓๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลท่าระหัด (ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๓)

- (๑) การใช้พันธุ์ดี ตำบลท่าระหัด นิยมปลูกข้าวพันธุ์ กข ๔๑ คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่เพาะปลูก รองมาได้แก่พันธุ์ กข ๔๗ คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่เพาะปลูก และพันธุ์อื่นๆ ได้แก่ กข ๓๑, กข ๕๗, พิษณุโลก ๒ และปทุมธานี ๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ซึ่งแหล่งจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ได้มาจากแหล่งจำหน่ายที่ได้รับการรับรองและน่าเชื่อถือที่ใกล้เคียง
- (๒) การเตรียมดิน แบ่งเป็นพื้นที่นาแบบหว่านน้ำตม และนาแบบใช้รถดำนาแบบเดินตาม ซึ่งการเตรียมดินจะแตกต่างกันที่ขักร่องน้ำในนาหว่านน้ำตม ส่วนนาแบบดำนั้นจะไม่ขักร่องน้ำจะปรับสภาพดินให้เรียบไปทั้งผืน
- (๓) การปลูก นิยมปลูก ๒ รอบต่อปี คือ นาปี เริ่มปลูกในเดือน พฤษภาคม – กันยายน และนาปรัง เริ่มปลูกในเดือนพฤศจิกายน – มีนาคม ซึ่งจะปลูกข้าวจำนวนมากในเดือนพฤษภาคม และพฤศจิกายน
- (๔) ระบบการให้น้ำ ตำบลท่าระหัด พื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน ส่วนใหญ่จะใช้น้ำจากคลองชลประทาน คลองหรือบึงธรรมชาติ แหล่งน้ำของตนเอง และบ่อบาดาล เป็นต้น
- (๕) การดูแลรักษา ข้าวเป็นพืชที่ต้องมีการดูแลรักษาทุกช่วงอายุตั้งแต่ปลูกจนถึงเก็บเกี่ยว หากดูแลรักษาไม่ดีผลผลิตที่ได้อาจไม่คุ้มทุน ดังนั้นจึงต้องมีระบบการจัดการดูแลที่ดี
- (๖) การใส่ปุ๋ย โดยปกตินิยมใส่ปุ๋ย ๒ – ๓ ครั้ง ตลอดรอบการผลิต และใส่ตามค่าวิเคราะห์ดิน
- (๗) การเก็บเกี่ยว จะเก็บเกี่ยวในระยะพลับพลึง
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว หากเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้ในฤดูถัดไปต้องลดความชื้นของข้าวโดยการนำไปตากแดด และมีที่สถานเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ ที่อากาศถ่ายเท สะอาด ไม่มีความชื้นและสามารถป้องกันศัตรูของข้าวได้
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู โดยปกติหากมีการจัดการดูแลที่ดี โรคและแมลงสามารถควบคุมได้ง่ายและทันท่วงที ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้สารเคมีใดๆ

๕) ปฏิทินการเพาะปลูก เกษตรกรในตำบลท่าระหัด มีการปลูกข้าว ดังนี้

พืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
ข้าว		←-----→			△			←-----→	▽		△		๑-๕
				→	←				→	←			

สัญลักษณ์

↔ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

⋯ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๕) ต้นทุนการผลิต

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลท่าระหัด มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว แบบใช้รถดำนา เป็นเงิน ๖,๒๔๒ บาท และแบบน้ำตมมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๖,๒๑๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒๓ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๒ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

รายการ (ตัวอย่าง)	แบบใช้รถดำนา		แบบหว่านน้ำตม	
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง
ค่าเตรียมดิน (พร้อมหว่าน)	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๔๕๐	๔๕๐
ค่าสารเคมี	๑๑๑๗	๑๑๑๗	๑๗๑๕	๑๗๑๕
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕	๘๗๕	๘๗๕	๘๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐	๘๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐	๔๕๐	๔๕๐
ค่าขนส่ง	๑๕๐	๑๕๐	๑๒๐	๑๒๐
ค่าเช่าที่ดิน	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๑๐๐๐	๑๐๐๐
รวม	๖๒๔๒	๖๒๔๒	๖๒๑๐	๖๒๑๐

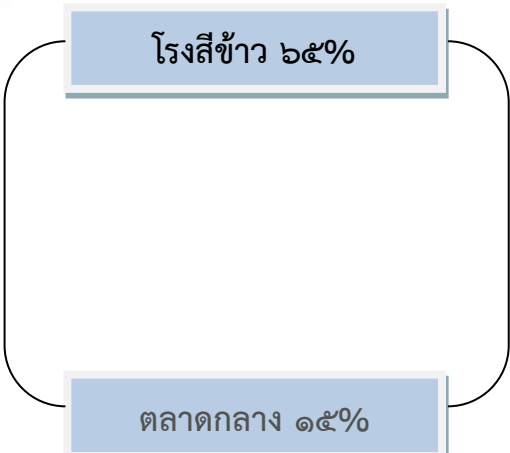
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๒)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลท่าระหัด ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับโรงสี หรือจากรับซื้อผลผลิต ประมาณร้อยละ ๙๐ รองลงมาคือเก็บไว้ใช้ทำพันธุ์เพื่อผลิตในฤดูกาลต่อไป ประมาณร้อยละ ๘ เก็บไว้บริโภคภายในครัวเรือน และแปรรูปจำหน่าย อย่างละประมาณร้อยละ ๑

(๑) วิธีการตลาด

หลังจากเกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตส่วนหนึ่งนำไปจำหน่ายให้กับโรงสีโดยตรง บางส่วน เก็บไว้เป็นพันธุ์ข้าวในการปลูกข้าวในฤดูต่อไป บางส่วนเก็บไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน และหากเหลือเพียงพอก็จะแปรรูปจำหน่ายต่อไป

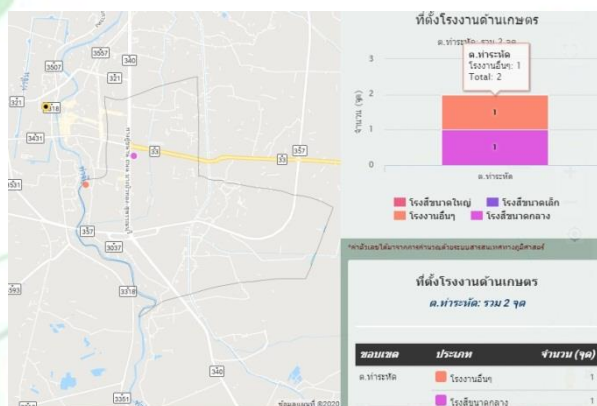

ภาพที่ ๓๓ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลท่าระหัด มีโรงงานด้านการเกษตร รวม ๒ แห่ง ได้แก่ โรงงานอื่นๆ ๑ แห่ง และโรงสีขนาดกลาง ๑ แห่ง

ภาพที่ ๓๔ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลท่าระหัด มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลท่าระหัด

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายสุชาติ สายศิลป์	๔	ท่าระหัด	เมืองสุพรรณบุรี	๒๕๖๑	ข้าว

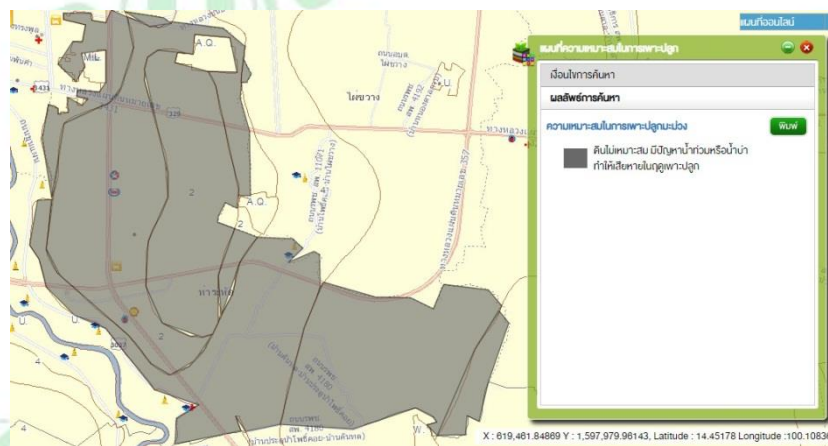
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี)

ชนิดสินค้าไม้ผล

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลท่าระหัด ชุดดินไม่เหมาะสมสำหรับปลูกไม้ผล มีปัญหาน้ำท่วมหรือน้ำเน่า อาจทำให้พืชผลเสียหายในบางฤดูที่มีอุทกภัย แต่ก็สามารถปลูกได้หากมีการจัดการดินและบำรุงรักษาดินที่ดี ซึ่งตำบลท่าระหัด มีชุดกลุ่มดินในดินในพื้นที่ราบลุ่มเป็นดินเหนียว/ดินในพื้นที่ราบลุ่มที่เป็นดินเปรี้ยวจัด ซึ่งเหมาะสมกับการปลูกข้าวมากที่สุด

ภาพที่ ๓๕ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกไม้ผล (มะม่วง) ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒)

(๒) พื้นที่ปลูกไม้ผล

ตำบลท่าระหัด มีพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวน ๘๑.๒๕ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๔ จำนวนพื้นที่ ๖๒ ไร่ ๒๙ ไร่ ๒๙ ไร่ ร่องลงมาคือหมู่ ๑ จำนวนพื้นที่ ๗.๗๕ ไร่ ๑ ไร่ ๑ ไร่ และหมู่ ๕ จำนวนพื้นที่ ๕.๗๕ ไร่ ๑ ไร่ ๑ ไร่ ตามลำดับ

ภาพที่ ๓๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลท่าระหัด
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

(๔) พื้นที่ปลูกไม้ผล ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลท่าระหัด มีพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวนทั้งหมด ๘๑.๒๕ ไร่ แบ่งเป็น มะม่วง ๖๓.๕ ไร่ และกล้วยน้ำว้า ๑๗.๗๕ ไร่ และมะนาว ๕ ไร่

๒) ปริมาณการผลิต

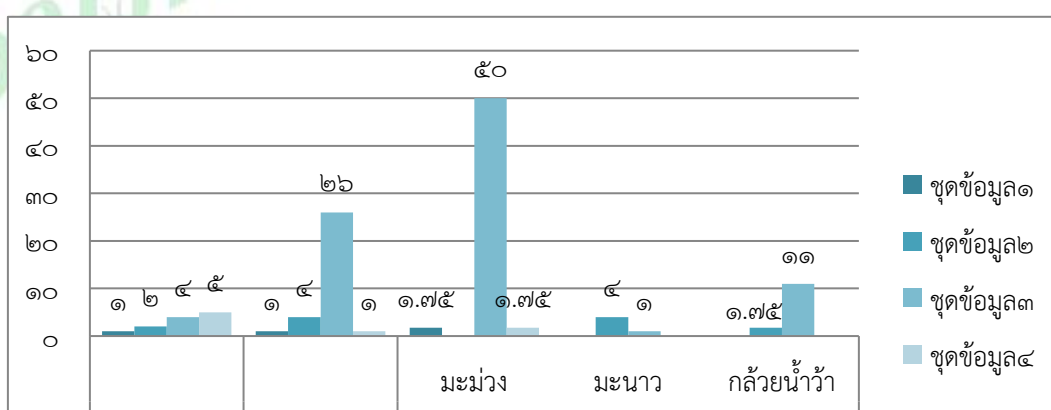
ตำบลท่าระหัด มีพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวน ๘๑.๒๕ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๔ จำนวนพื้นที่ ๖๒ ไร่ ๒๙ ไร่ ๒๙ ไร่ ร่องลงมาคือหมู่ ๑ จำนวนพื้นที่ ๗.๗๕ ไร่ ๑ ไร่ ๑ ไร่ และหมู่ ๕ จำนวนพื้นที่ ๕.๗๕ ไร่ ๑ ไร่ ๑ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๕ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)			พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
		มะม่วง	มะนาว	กล้วยน้ำว้า			
๑	๑	๑.๗๕	-	-	๑.๗๕	๑.๔	๐.๘
๒	๔	-	๔	๑.๗๕	๕.๗๕	๔.๖	๐.๘
๓	-	-	-	-	-	-	๐.๘
๔	๒๖	๕๐	๑	๑๑	๖๒	๔๙.๖	๐.๘
๕	๑	๑.๗๕	-	-	๑.๗๕	๑.๔	๐.๘
รวม	๑๓	๕๓.๕	๕	๑๒.๗๕	๘๑	๕๗	๐.๘

ที่มา : ทบก ๐๔-๑ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามกิจกรรมการเกษตร ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๒

ภาพที่ ๓๗ แสดงปริมาณการปลูกไม้ผล ตำบลท่าระหัด

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

ตำบลท่าระหัด เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกมะม่วง พันธุ์น้ำดอกไม้ พันธุ์มันเดือนเก้่า พันธุ์เขียวเสวย จากการสำรวจข้อมูลในระดับตำบลพบว่า มีเกษตรกรจะปลูกมะม่วงแบบยกร่อง เกษตรกรปลูกมะม่วง โดยการปลูกแบบ ขุด ร่องสวน ยกคันใหม่ เพื่อป้องกันน้ำท่วม ส่วนมะนาวจะนิยมปลูกเป็นพื้นที่ราบ ยกร่อง และปลูกในร่อง ขึ้นอยู่กับการจัดการของเกษตรกร ส่วนพุทราเกษตรกร นิยมปลูกแบบยกร่อง โดยให้ผลผลิตแล้ว ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๘๐๐ กิโลกรัม โดยการดูแลรักษา มีการตัดแต่งกิ่ง เมื่อทรงพุ่มสูงใหญ่ขึ้น การใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อลดโรค ลดแมลง การใช้สารบั้งค้ำการ ออกดอกนอกฤดู และการห่อผลร่วมด้วย และ ปรับปรุงคุณภาพดิน ให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (มูล สัตว์) ส่วนการให้น้ำจากแหล่งธรรมชาติ และจากน้ำคลองชลประทาน

๔) ภูมิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลท่าระหัด มีการปลูกไม้ผล ฤดูการปลูกไม้ผลปลูกได้ทั้งฤดูกาลเนื่องจากเป็นไม้อายุ ยาว การเก็บเกี่ยวไม้ผลจะเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุ ๓ ปีขึ้นไป ตามฤดูกาลจะเก็บเกี่ยวในเดือนมีนาคมถึงเมษายน ถ้านอกฤดู จะเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ โดยมีภูมิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลไม้ผล ดังนี้

ภาพที่ ๓๘ แสดงภูมิทินการเพาะปลูกไม้ผลในตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
มะม่วง	▽		↔	▽	△							-----→	๑-๕
	←											→	

สัญลักษณ์
ช่วงฤดูปลูก
ปลูกสูงสุด

↔ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว
▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลท่าระหัด มีต้นทุนการผลิตไม้ผล เป็นเงิน ๑๔,๖๗๕ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒๖ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วงต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

รายการ	บาท/ไร่
ค่าเตรียมแปลงปลูก	๘๐๐๐
ค่าต้นพันธุ์	๓๐๐๐
ค่าสารเคมี	๑๐๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๒๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
ค่าเช่า	๑๐๐๐
รวม	๑๔๖๗๕

ผลผลิตเฉลี่ย	๐.๘ ต้น/ไร่
ราคาปัจจุบันตันละ	๒๐,๐๐๐ บาท
เป็นเงิน	๑๖,๐๐๐ บาท
ต้นทุน	๑๔,๖๗๕ บาท
กำไร	๑,๓๒๕ บาท

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

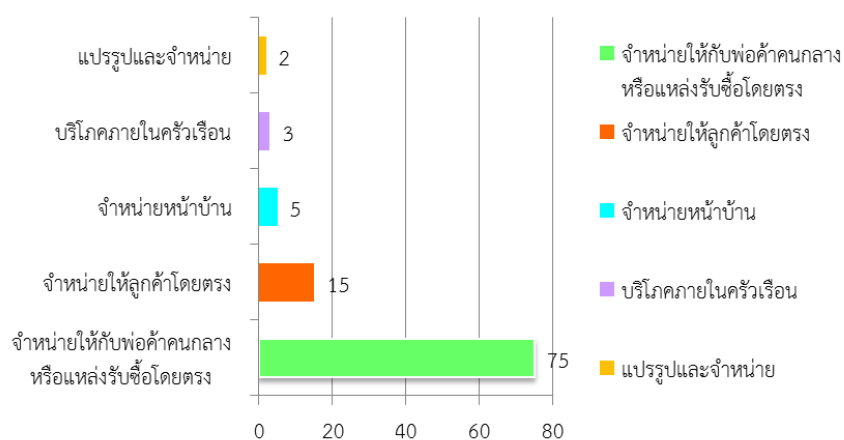
ตำบลท่าระหัด ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับพ่อค้าคนกลาง (หน้าสวน) หรือจูดรับซื้อผลผลิต ร้อยละ ๗๕ รองลงมาคือขายให้กับลูกค้าโดยตรง ร้อยละ ๑๕ และจำหน่ายหน้าบ้าน ร้อยละ ๕ ตามลำดับ ที่เหลือจะเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๓ และแปรรูปจำหน่าย ร้อยละ ๒

(๑) วิธีการตลาด

โดยปกติเมื่อใกล้ระยะเก็บเกี่ยวผลผลิตจะมีพ่อค้าคนกลางมาที่หน้าสวนเพื่อตกลงราคาซื้อขาย หากเกษตรกรไม่ขายส่วนใหญ่ก็นำไปขายแหล่งรับซื้อโดยตรง เช่น ตลาดไท นอกจากนี้เกษตรกรบางรายปลูกจำนวนไม่มาก

เมื่อมีผลผลิตก็นำมาขายหน้าบ้าน และหากผลผลิตล้นตลาดก็จะทำการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าและขายให้กับคนในชุมชนและนอกชุมชน

ภาพที่ ๓๙ แสดงวิธีการตลาดไม้ผลของตำบลท่าระหัด

ภาพที่ ๔๐ แสดงวิธีการตลาดมะม่วง ของตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลท่าระหัด ไม่มีจุดรับซื้อผลผลิตโดยตรง มีพ่อค้ากลางมารับซื้อผลผลิตหน้าสวน และเกษตรกรนำไปจำหน่ายให้กับจุดรับซื้อผลผลิตด้วยตนเอง หรือจำหน่ายหน้าบ้านให้กับคนในชุมชน และนอกชุมชน

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลท่าระหัด ไม่มีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านไม้ผล แต่มีองค์ความรู้ความชำนาญในการผลิตไม้ผล สามารถเป็นต้นแบบได้

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การผลิตสารชีวภัณฑ์ในการกำจัดโรคแมลง และศัตรูพืช
- การตรวจวิเคราะห์ดิน
- การบำรุงดูแลรักษา

ตารางที่ ๒๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer ตำบลท่าระหัด

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
-----	-------------	------	------	-------	-----------	------

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นางสาวบุญชู มัจฉาน้ำ	๒	ท่าระหัด	เมืองสุพรรณบุรี	๒๕๖๒	ไม้ผล

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๓)

ชนิดสินค้าพืชผัก

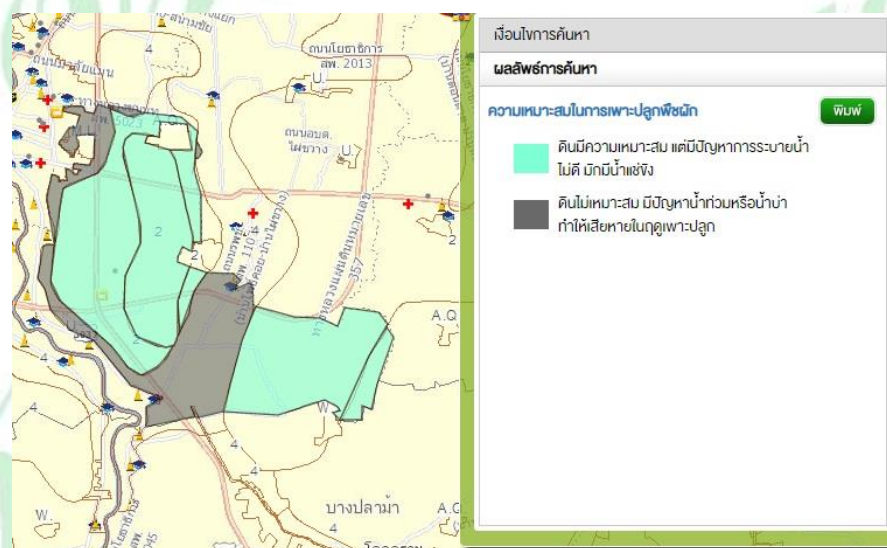
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลท่าระหัด มีชุดดินที่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่มีปัญหาการระบายน้ำไม่ดี มักมีน้ำแช่ขังพบบริเวณหมู่ ๑,๔ ส่วนพื้นที่ หมู่ ๒,๓,๕ เป็นบางบางส่วน ชุดดินไม่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่ก็สามารถปลูกได้หากมีการจัดการดูแลรักษาดินที่ดี

ภาพที่ ๔๑ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกพืชผัก ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

(ที่มา: <http://eis.ddd.go.th/Lddeis/SoilView.aspx> ปี ๒๕๖๓)

(๒) พื้นที่ปลูกพืชผัก

ตำบลท่าระหัด มีพื้นที่ปลูกพืชผัก ทั้งหมด ๗ ชนิดพืช ได้แก่ คื่นช่าย, พริก, โหระพา, ถั่วฝักยาว, บวบ มะระจีน และมะเขือเปราะ จำนวน ๑๐๙.๕๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๔ จำนวน ๑๐๙.๕๐ ไร่ จำนวน ๒๕ ครัวเรือน

๒) ปริมาณการผลิต

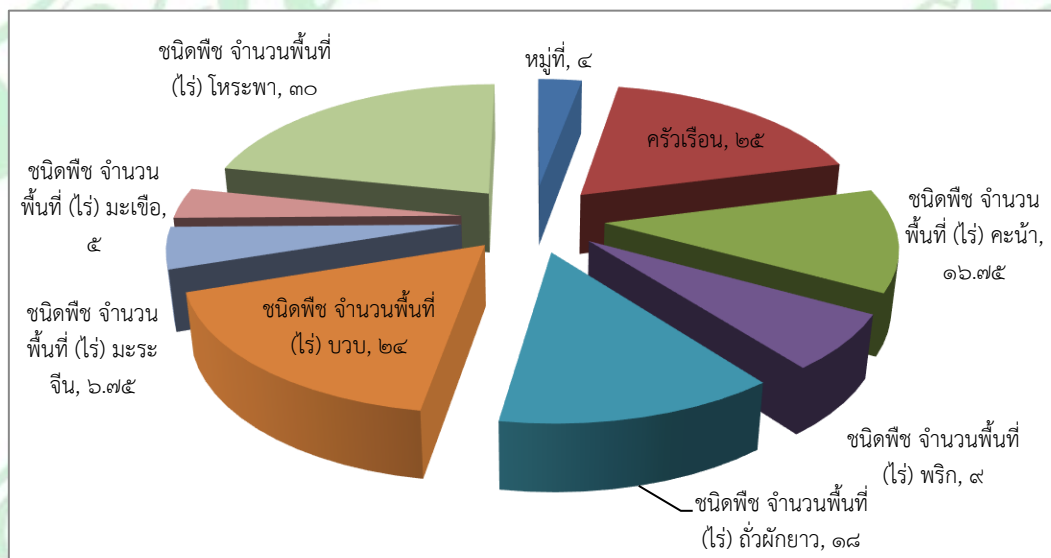
ตำบลท่าระหัด มีพื้นที่ปลูกพืชผัก ทั้งหมด ๗ ชนิดพืช ได้แก่ กระน้ำ, พริก, โหระพา, ถั่วฝักยาว, บวบ มะระจีน และมะเขือเปราะ จำนวน ๑๐๙.๕๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ หนุ่ย ๔ จำนวน ๑๐๙.๕๐ ไร่ จำนวน ๒๕ ครัวเรือน

ตารางที่ ๒๘ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

หนุ่ยที่	ครัวเรือน	ชนิดพืช จำนวนพื้นที่ (ไร่)							ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กิโลกรัม)
		กระน้ำ	พริก	ถั่วฝักยาว	บวบ	มะระจีน	มะเขือ	โหระพา		
๔	๒๕	๑๖.๗๕	๙	๑๘	๒๔	๖.๗๕	๕	๓๐	๑๓๑.๔	๑,๒๐๐
รวม	๒๕	๑๖.๗๕	๙	๑๘	๒๔	๖.๗๕	๕	๓๐	๑๓๑.๔	๑,๒๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๔๒ แสดงปริมาณการปลูกพืชผัก ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

เกษตรกร นิยมปลูก มะระจีน บวบ กระน้ำ กวางตุ้ง ถั่วฝักยาว โหระพา และพริกขี้หนู โดยเกษตรกรจะเริ่มปลูกตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี จากการสำรวจข้อมูลในระดับตำบลพบว่า มีเกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกผักแบบยกร่องสวน และแบบปกติ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลท่าระหัด มีการปลูกพืชผักได้ทั้งปี ส่วนใหญ่ปลูกในเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม การเก็บเกี่ยวพืชผักส่วนใหญ่จะเก็บเกี่ยวได้ประมาณ ๑ – ๓ เดือน แล้วแต่ละชนิดพืช โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกพืชผักในตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	หมู่
พืชผัก	←												๑-๕
	←												

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชผัก ในตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลท่าระหัด มีต้นทุนการผลิตพืชผักเป็นเงิน ๕,๙๗๕ บาท ต่อไร่

ตารางที่ ๒๙ แสดงต้นทุนการผลิตพืชผักต่อไร่ ปี ๒๕๖๒ ตำบลท่าระหัด

รายการ	บาท
ค่าเตรียมแปลงปลูก	๖๐๐
ค่าเมล็ดพันธุ์	๘๐๐
ค่าสารเคมี	๕๐๐
ค่าปุ๋ยเคมี	๘๗๕
ค่าจ้างแรงงาน	๓๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๒๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
ค่าเช่า	๑๐๐๐
ค่าอุปกรณ์อื่นๆ	๑๐๐๐
รวม	๕๕๗๕

ผลผลิตเฉลี่ย

๐.๕ ต้น/ไร่

ราคาปัจจุบันตันละ

๒๐,๐๐๐ บาท

เป็นเงิน

๑๐,๐๐๐ บาท

ต้นทุน

๕,๕๗๕ บาท

กำไร

๔,๔๒๕ บาท

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ตำบลท่าระหัด ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมขายสดให้กับพ่อค้าคนกลาง (หน้าสวน) หรือจุดรับซื้อผลผลิต ร้อยละ ๗๕ รองลงมาคือขายให้กับลูกค้าโดยตรง ร้อยละ ๑๐ และจำหน่ายในตลาดชุมชน ร้อยละ ๑๐ ตามลำดับ ที่เหลือจะเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๓ แบ่งเพื่อบ้าน ร้อยละ ๑ และแปรรูปจำหน่าย ร้อยละ ๑

(๑) วิธีการตลาด

วิธีการตลาดพืชผัก เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและรูปแบบดังภาพที่ ๔๔ แสดงวิธีการตลาดพืชผักของตำบลท่าระหัด โดยมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติดังนี้ วิธีตลาดผักของตำบลท่าระหัด เมื่อเกษตรกรมีผลผลิตออกสู่ตลาดจะมีผู้มารับซื้อที่แปลงเกษตรกรกร นำขายต่อไปยังพ่อค้าคนกลาง พ่อค้าคนกลางขายต่อไปพ่อค้าขายปลีก พ่อค้าขายปลีกขายต่อไปให้ผู้บริโภค อีกวิธีหนึ่งก็คือเกษตรกรเก็บผลผลิตจากแปลงผักแล้วขายให้ผู้บริโภคเอง การรับซื้อจะดีราคาสินค้าโดยอิงราคาของตลาดกลางที่กรุงเทพหรือตามคุณภาพภาพของสินค้า มีการจ่ายเงินวันเว้นวัน หรือตามแต่จะตกลงกัน

ภาพที่ ๔๔ แสดงวิธีการตลาดพืชผัก

ตลาดที่สำคัญ ได้แก่

- พ่อค้าคนกลาง ร้อยละ ๗๕
- ผู้บริโภคโดยตรง ร้อยละ ๑๐
- ตลาดชุมชน ร้อยละ ๑๐
- บริโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๓
- แบ่งเพื่อนบ้าน ร้อยละ ๑
- แปรรูปและจำหน่าย ร้อยละ ๑

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลท่าระหัด ไม่มีจุดรับซื้อผลผลิตโดยตรง มีพ่อค้ากลางมารับซื้อผลผลิตหน้าสวนและเกษตรกรนำไปจำหน่ายให้กับจุดรับซื้อผลผลิตด้วยตนเอง หรือจำหน่ายในตลาดชุมชน

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลท่าระหัด ไม่มีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านพืชผัก แต่มีองค์ความรู้ความชำนาญในการผลิตพืชผัก สามารถเป็นต้นแบบได้

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การผลิตสารชีวภัณฑ์ในการกำจัดโรคแมลงและศัตรูพืช
- การตรวจวิเคราะห์ดิน
- การบำรุงดูแลรักษา

ตารางที่ ๓๐ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer ตำบลท่าระหัด

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายสุชาติ สายศิลป์	๔	ท่าระหัด	เมืองสุพรรณบุรี	๒๕๖๒	ข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๑ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. ข้าว ๒. สินค้าไม่มีการรับรองมาตรฐาน ๓. โรคและแมลง	๑. ปัจจัยการผลิตมีราคาแพงทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ๒. เกษตรกรไม่สนใจที่จะผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าให้มากยิ่งขึ้น ๓. เกิดภัยพิบัติอยู่บ่อยครั้ง (แล้ง, น้ำท่วม) ๔. การระบาดของโรคและแมลง	๑.อบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องมาตรฐานสินค้า เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต ด้าน GAP ๒. ส่งเสริมเกษตรกรลดปริมาณการใช้ปุ๋ยและสารเคมี เพื่อให้ได้ข้าวที่ปลอดภัย ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่รักสุขภาพและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ๓. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ๔. ให้ความรู้ด้านการป้องกันการกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี ๕. ให้เกษตรกรเฝ้าสังเกตการณ์แปลงพยากรณ์เตือนการระบาดศัตรูพืช ๖. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิต พันธุ์ เมล็ดพันธุ์ ใช้เอง	หมู่ ๑-๕ ตำบลท่าระหัด	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. กลุ่มเกษตรกรมีแต่ผู้สูงอายุ ที่สูงอายุกันส่วนใหญ่ ซึ่งไม่มีรุ่น ลูก มา ทำ ต่อ เพราะในครัวเรือนส่วนใหญ่ที่มีลูกหลานก็หันหน้าเข้าทำงานในเมืองเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ขาดคนรุ่นใหม่ ในการทำการเกษตร	๑. กลุ่มเกษตรกรในปัจจุบันของตำบลท่าระหัดส่วนมาก จะเป็นวัยที่สูงอายุกันส่วนใหญ่ ซึ่งไม่มีรุ่น ลูก มา ทำ ต่อ เพราะในครัวเรือนส่วนใหญ่ที่มีลูกหลานก็หันหน้าเข้าทำงานในเมืองเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ขาดคนรุ่นใหม่ ในการทำการเกษตร	๑. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ให้เป็น (Young Smart Farmer) ๒. ส่งเสริมเยาวชน โดยจับ กลุ่มยุวเกษตรกร ให้เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ หรือ Young Smart Farmer เพื่อปลูกฝังให้หันมาประกอบอาชีพทางการเกษตรให้มากขึ้น	หมู่ ๑-๕ ตำบลท่าระหัด	น้อย
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. การแปรรูปสินค้า	๑. เกษตรกรยังไม่ค่อยนำพืชผลที่มีอยู่ ไปแปรรูปให้เกิดประโยชน์ และนำขายสู่ตลาด	๑. ช่วยยกระดับราคาผลผลิต ไม่ให้ตกต่ำ การเพิ่มมูลค่าของผลผลิตทางการเกษตร โดยนำพืชผลด้านการเกษตรที่มีอยู่ในตำบล มาแปรรูปให้เป็นที่ต้องการของตลาด	หมู่ ๑-๕ ตำบลท่าระหัด	ปานกลาง

๒. บรรจุภัณฑ์ หรือ ผลิตภัณฑ์ ๒. ขาดมาตรฐานการรับรอง คุณภาพ	สักเท่าไร ๒. พืชผลทางการเกษตรส่วน ใหญ่ไม่ได้รับรองมาตรฐาน	๒. มีข้าวที่แปรรูป เพื่อไว้บริโภคเอง และจำหน่าย ในรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่ มีเอกลักษณ์ของกลุ่ม และแสดงถึงตำบลของตนเอง ๓. มีการอบรมการรับรองมาตรฐานสินค้า จนเกษตรกรเกิดความสนใจ และ มีมาตรฐานรับรองเป็นของตนเอง		
--	---	---	--	--

๒.๒.๑ การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๓๒ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

S :Strengths (จุดแข็ง)	O :Opportunity (โอกาส)
๑. พื้นที่เหมาะสมแก่การทำการเกษตร	๑. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร
๒. พื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน	ผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๓. เกษตรกรมีทักษะและประสบการณ์ในการทำ การเกษตร	๒. พัฒนาสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด
๔. การคมนาคมขนส่งสะดวก	๓. การส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่
๕. ด้านการตลาดอยู่ใกล้ชุมชนเมือง	๔. ส่งเสริมให้มีตลาดรองรับสินค้า ผลผลิตทางการเกษตร
	๕. ส่งเสริมให้จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนในการลงทุนการ ผลิตสินค้า
W :Weakness (จุดอ่อน)	T :Threat (อุปสรรค)
๑. เป็นพื้นที่ราบลุ่มทำให้ทำการเกษตรผลผลิตได้รับ ผลจากอุทกภัย ผลผลิตเสียหาย	๑. การแข่งขันของตลาดสินค้าเกษตรที่สูงขึ้น
๒. เกษตรกรขาดองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาอาชีพ	๒. ราคาสินค้าเกษตรไม่คงที่ และต้นทุนการผลิตที่ สูงขึ้น
๓. ตำบลท่าระหัดพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกพืช ส่วนมากกลายเป็นหมู่บ้านจัดสรรทำให้มีพื้นที่การเกษตร ลดลง	๓. สภาพภูมิอากาศ
๔. ขาดการร่วมกลุ่มกันทำกิจกรรมการเกษตร	๔. ภัยธรรมชาติ สร้างความเสียหายให้กับผลผลิตทางการ เกษตรเสียหาย
๕. เกษตรกรใช้สารเคมีสูง	

จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ SWOT เป็นเครื่องมือ และได้จัดเรียงลำดับความสำคัญแล้ว สิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์ TOWS matrix นั้นก็คือ

- กลยุทธ์ที่จะต้องดำเนินการ
- ประเด็นยุทธศาสตร์
- แผนงาน/โครงการที่จะต้องดำเนินการ
- เกณฑ์การตัดสินใจของผู้บริหาร
- เกณฑ์การควบคุม/ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

และสามารถนำมากำหนดแนวทางพัฒนาตำบลท่าระหัด จากตารางเครื่องมือ TOWS Matrix ได้ดังนี้

SO : กลยุทธ์เชิงรุก (ใช้จุดแข็งเกาะกุมโอกาส)	WO : กลยุทธ์เชิงแก้ไข (เอาชนะจุดอ่อนโดยใช้โอกาส)
๑. ส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน GAP	๑. สนับสนุนการสร้างเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ
๒. ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร	๒. เชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน
๓. ส่งเสริมการทำการเกษตรโดยใช้เศรษฐกิจพอเพียง	๓. ยกระดับการจัดการองค์ความรู้ของชุมชน
๔. พัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าและ มีแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย	๔. สนับสนุนการยกระดับการทำการเกษตรปลอดภัย
๕. สนับสนุนให้มีการทำแผนการผลิตสินค้า	
ST : ยุทธศาสตร์เชิงป้องกัน (ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงอุปสรรค)	WT : ยุทธศาสตร์เชิงรับ (ลดจุดอ่อนหลีกเลี่ยงอุปสรรค)

๑. ผลิตสินค้าก่อนช่วงฤดูน้ำหลาก สามารถผลิตพืชได้	๑. สนับสนุนการเข้าถึงระบบเตือนภัยชุมชน
มีการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบน้ำ	๒. สร้างความเข้าใจเพื่อให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการวางแผนการผลิต/การรวมกลุ่ม
ท่วมได้ผลิตสินค้าก่อน	๓. สร้างการรับรู้ในเรื่องความปลอดภัยของสุขภาพ
๒. ส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร	และสิ่งแวดล้อม
๓. พัฒนาการเกษตรลดต้นทุนการผลิต	๔. มีตลาดรองรับเมื่อแม่ค้าประจำไม่มารับซื้อสินค้า
๔. พัฒนาเกษตรกรมืออาชีพให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ	๕. ภัยธรรมชาติ
๕. เตรียมป้องกันปัญหาด้านค่าจ้างแรงงานสูง	

ฉะนั้น แนวทางการพัฒนาตำบลท่าระหัด ประกอบด้วย

๑. การจัดตั้งกลุ่มผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานสินค้า เพื่อรองรับตลาดที่ต้องการสินค้าที่มีมาตรฐาน
๒. การพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๕ ราย
๓. การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวางแผนการผลิตแบบรายบุคคลและรายกลุ่ม
๔. การพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด
๕. การพัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าและมีแหล่งรวบรวมสินค้าเพื่อการจำหน่าย
๖. การส่งเสริมให้เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๗. การส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญของการปรับปรุงบำรุงดิน การวิเคราะห์ดิน
๘. มีการรับมือกับภัยธรรมชาติได้เมื่อฝนตกชุกแล้วทำให้เกิดน้ำท่วม คือผลิตสินค้าก่อนพื้นที่อื่นๆ และมีการช่วยเหลือจากหน่วยงานรัฐในการปล่อยน้ำมาให้ตำบลท่าระหัดได้ใช้ในการผลิต
๙. ลดต้นทุนในการผลิตยึดแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ นำสินค้าสู่อุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่าผลผลิต

ภาคผนวก

๑. ชื่อโครงการ ลดต้นทุนการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชอาหารหลักที่สำคัญของประเทศไทย ในการปลูกข้าวของไทยนั้นมีพันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูกอยู่มากมาย การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ดีเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยไม่ต้องเพิ่มทุนการผลิตในส่วนที่ไม่คุ้มค่ากับการลงทุนทั้งนี้หากได้พันธุ์ข้าวที่ดีย่อมส่งผลในการเพิ่มผลผลิตข้าวต่อไร่สูง มีคุณภาพเมล็ดมาตรฐาน คุณสมบัติในการต้านทานโรคและแมลงศัตรูข้าวได้ดี มีคุณค่าทางโภชนาการสูงเป็นที่ต้องการของตลาดและผู้บริโภคทั่วไป จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ข้าว โดยการคัดเลือกพันธุ์ข้าวที่ดี เหมาะกับพื้นที่ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มช่วยเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกร ผู้ปลูกข้าวสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้ดี

ในปัจจุบันเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตทางด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น โดยเกษตรกรหันมาใช้สารเคมีเป็นส่วนใหญ่โดยไม่คำนึงความปลอดภัย ต่อผู้ผลิต และตัวผู้บริโภคเอง ส่งผลให้มีสุขภาพชีวิตที่ต่ำลง เนื่องจากได้รับสารเคมีสะสมเข้าไปในร่างกายมากจนเกินไป อีกทั้งปัจจัยการผลิตต่างๆ มีราคาสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรสูญเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีสูงมาก ปัญหาต่อมาพืชผลที่ผลิตได้มีปริมาณที่ต่ำลง และมีคุณภาพลดลง เนื่องจากพืชผลทางการเกษตร

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตข้าวและการลดต้นทุนการผลิต
๒. เพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐาน

เป้าหมาย

ศพก. เครือข่ายท่าระหัด เกษตรกร จำนวน ๓๐ คน

ระยะเวลาดำเนินงาน เดือน ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖ (๔ ปี)

พื้นที่ดำเนินการ

ศพก. เครือข่าย

กิจกรรม

กิจกรรม	ปริมาณงาน
๑. ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๑๐๐ คน
๒. ประชุม และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๓๐ คน
๓. ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	- จัดกระบวนการเรียนรู้จำนวน ๘ ครั้ง (๒ สัปดาห์/ครั้ง) เกษตรกรจำนวน ๓๐ คน
๔. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	เกษตรกรจำนวน ๓๐ คน

วิธีการดำเนินการ

กิจกรรม	หน่วยงาน	บุคคลเป้าหมาย
๑.ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำในชุมชน
๒.ประชุมและรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณ เกษตรกร และผู้นำในชุมชน
๓.ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี และหน่วยงานภาคี	เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรีและหน่วยงานภาคี
๔.ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

งบประมาณ

กิจกรรม	รายการ	งบประมาณ
๑.ประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการ	- ป้ายไวนิล จำนวน ๑ ป้าย - ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย) - วัสดุสำนักงาน - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๕๐๐ ๑,๐๕๐ ๒๕๐ ๕๐๐
๒.ประชุม และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	- ค่าอาหารว่าง (๓๕ บาท/ราย) - วัสดุสำนักงาน - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่	๑,๐๕๐ ๒๕๐ ๕๐๐
๓.ฝึกอบรมและจัดกระบวนการเรียนรู้ (ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร)	- ค่าอาหารกลางวัน ๘ มื้อ (มื้อละ ๑๕๐ บาท) - ค่าอาหารว่าง จำนวน ๑๖ มื้อ (มื้อละ ๓๕ บาท) - วัสดุฝึกอบรม (รายละ ๒๐๐ บาท จำนวน ๓๐ คน) - แปลงเรียนรู้ (ป้ายละ ๑,๐๐๐ บาท) - สมมนาคุณวิทยากร (๔ ครั้งๆ ละ ๒ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท) - ค่าจ้างเหมาจัดเตรียมสถานที่ (วันละ ๓๐๐ บาท จำนวน ๘ วัน) - ค่าวัสดุสำนักงาน - คู่มือเล่มละ ๖๐ บาท - ปากกาด้ามละ ๑๐ บาท	๓๖,๐๐๐ ๑๖,๘๐๐ ๖,๐๐๐ ๑,๐๐๐ ๔,๘๐๐ ๒,๔๐๐ ๑,๘๐๐ ๓๐๐

	- กระเป๋าล้างไข่เอกสาร ใบละ ๑๒๐บาท	๓,๖๐๐
๔.ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ	- ค่าวัสดุสำนักงาน	๒๕๐
รวมงบประมาณ		๗๗,๐๕๐/ปี

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรที่มีความรู้และทักษะในการผลิตข้าว ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย
๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตร้อยละ ๕
๓. เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าที่มีความปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP ๕๐ เปอร์เซนต์

หมายเหตุ โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร งบประมาณจำนวน ๗๗,๗๐๐ บาท/ปี

๑. ชื่อโครงการ โครงการปรับปรุงบำรุงดิน

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท่าระหัด
๒. สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๓ หลักการและเหตุผล

การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมจำเป็นต้องมีการปรับปรุงบำรุงดินอย่างต่อเนื่อง ถูกวิธี และเหมาะสมตามลักษณะและสมบัติของดิน ในดินที่มีข้อจำกัด เช่น ดินเค็ม ดินเปรี้ยวจัด และดินดาน จำเป็นต้องมีการจัดการเฉพาะเพื่อแก้ไขข้อจำกัดในดินนั้นก่อน แต่สำหรับดินทั่วไปการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อให้เหมาะสมสำหรับพืชที่ต้องการปลูกและสภาพพื้นที่ปลูก ควรเริ่มต้นด้วยการตรวจสอบสมบัติของดินและการวิเคราะห์ดิน ทั้งนี้ ผลการตรวจสอบและการวิเคราะห์ดินดังกล่าวจะนำไปสู่วิธีการหรือแนวทางการปรับปรุงบำรุงดินที่เหมาะสม โครงการนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร ที่ไม่มีพื้นฐานเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน สามารถรู้วิธีแก้ปัญหาการใช้ที่ดิน และการอนุรักษ์ดินได้

๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ๔.๑ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน
- ๔.๒ การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยชีวภาพ
- ๔.๓ ตรวจวิเคราะห์ค่าดิน

๕. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย

๖. วิธีดำเนินการ

อบรมถ่ายทอดความรู้ ตรวจวิเคราะห์ค่าดิน

๗. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑-๕ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๖

๙. งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท

๑๐. หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

- ๑๐.๑ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑๑.๑ เกษตรกรรู้วิธีแก้ปัญหาการใช้ที่ดิน และการอนุรักษ์ดิน
- ๑๑.๒ เพื่อช่วยให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ และช่วยเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารพืช

๑. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๒.๑ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท่าระหัด

๒.๒ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๓. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีเกินความจำเป็น ทำให้คุณสมบัติทางกายภาพของดินเสียไป ขาดความอุดมสมบูรณ์ และสิ่งแวดล้อมเสียหาย ต้นทุนการผลิตสูง จึงจำเป็นต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพบางส่วนทดแทนปุ๋ยเคมี ผลิตสารชีวภัณฑ์ สมุนไพรป้องกันกำจัดศัตรูพืช โดยวิธีผสมผสาน ช่วยลดต้นทุนการผลิตไปสู่การทำเกษตรแบบยั่งยืน

๔. วัตถุประสงค์

เพื่อปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรดิน น้ำ และรักษาสีสิ่งแวดล้อม

๕. เป้าหมาย เกษตรกร ๓๐ ราย

๖. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๕ ตำบลท่าระหัด อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

๗. ระยะเวลา ตุลาคม ๒๕๖๒ - กันยายน ๒๕๖๖

๘. แผนการดำเนินงาน

๘.๑ ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ

๘.๒ ทำทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ

๘.๓ อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร

๘.๔ สนับสนุนปัจจัยการผลิต

๘.๕ สรุปผลการดำเนินงานโครงการ

๙. วิธีดำเนินงาน

๙.๑ ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ

๙.๒ จัดอบรมเกษตรกร

๙.๓ ดำเนินงานตามโครงการ

๙.๔ ติดตามผลการดำเนินงานของเกษตรกร

๑๐. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

แผน/กิจกรรม	ปริมาณ	งบประมาณต่อหน่วย (บาท)	งบประมาณปี (บาท)				
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	รวม
โครงการส่งเสริมลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี	เกษตรกร ๓๐ ราย	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๘๘,๐๐๐
รวม		๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๘๘,๐๐๐

- ค่าอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร ๓๐ รายๆ ละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท
- ค่าป้ายไวนิล ภายในวงเงิน ๑,๐๐๐ บาท
- ค่าวิทยากร ภายในวงเงิน ๒,๐๐๐ บาท
- สนับสนุนปัจจัยการผลิต ภายในวงเงิน ๔,๕๐๐ บาท
- กองทุนหมุนเวียน ๑๐,๐๐๐ บาท/ปี

รวมทั้ง ๕ รายการเป็นเงิน ๒๒,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑๑.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (OUT PUT)

- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนด้านการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี ทั้งนี้ช่วยปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๑๑.๒ ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม (OUT COMES)

- เกษตรกรมีกำไรเพิ่มขึ้น
- เกษตรกรสุขภาพดีขึ้น

๑. โครงการ โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท่าระหัด
๒. สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๓. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๘ เป็นกฎหมายที่ให้การสนับสนุนการประกอบกิจการของเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยส่งเสริมให้ชุมชนนำความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์ โดยสนับสนุนให้มีการรวมตัวกันประกอบกิจการในลักษณะของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งจะสร้างงาน สร้างรายได้และทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ รวมถึงเป็นรากฐานในการสร้างความมั่นคงให้กับเศรษฐกิจของประเทศ การดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนมีขั้นตอนและกลไกการดำเนินงานที่สำคัญ ๓ ประการ ได้แก่ การรับรองสถานภาพวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน และการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในการกำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน รวมถึงการทำหน้าที่นายทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามภารกิจที่เกี่ยวข้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร วิสาหกิจชุมชนแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันทั้งประเภทการประกอบกิจการและศักยภาพของกิจการ การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจึงต้องใช้องค์ความรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาให้วิสาหกิจชุมชนพัฒนาไปเป็นผู้ประกอบการชุมชนที่เข้มแข็ง

วิสาหกิจชุมชนปุ๋ยน้ำชีวภาพท่าระหัด ได้ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2549 ภายใต้แนวความคิดของสมาชิกที่สนใจในการผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ เพื่อการลดใช้สารเคมี และเพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมกลุ่มจะเป็นเกษตรกรอยู่ภายใน หมู่ 4 ตำบลท่าระหัด และเมื่อจัดตั้งกลุ่มแล้วมีกิจกรรมออกมาให้เห็นจึงเป็นที่สนใจของเกษตรกรภายในชุมชนด้วย จากการที่ได้จัดตั้งมาเป็นเวลานาน แต่ผลการประเมินศักยภาพในบางประเด็นยังไม่ดีเท่าที่ควร ได้แก่ การบริหารจัดการ และการจัดการสินค้าหรือบริการ ทางกลุ่มจึงเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการ เพื่อให้กลุ่มมีการบริหารจัดการที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

๔. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนให้มีความชัดเจน และเป็นรูปธรรม
๒. เพื่อให้คณะกรรมการและสมาชิกสามารถพัฒนาศักยภาพตามแผนได้

๕. เป้าหมาย

คณะกรรมการ และสมาชิกวิสาหกิจชุมชนปุ๋ยน้ำชีวภาพท่าระหัด จำนวน ๑๕ ราย

๖. วิธีดำเนินการ

1.1 การบริหารตลาด

- จัดกระบวนการเรียนรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้สมาชิก ด้านการจัดการการตลาด
- จัดทำแผนธุรกิจ โดยมีการวางแผนในด้านต่าง ๆ และมีการทบทวนแผนการดำเนินการเป็นระยะ เพื่อเป็นเป้าหมายในการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำเสนอและขอรับหารสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและแหล่งเงินทุน

- พัฒนาบรรจุกู้ภัย สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มุ่งเน้นวิถีเกษตรกรของสมาชิก โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยว ในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการเรียนรู้ทำให้เกิดประโยชน์

1.2 การจัดการสินค้าหรือบริการ (ด้านวัตถุดิบและการผลิต)

- จัดกระบวนการเรียนรู้และจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้สมาชิก ในประเด็นเทคโนโลยี การผลิตที่เหมาะสม โดยมุ่งเน้นการลดต้นทุนการผลิต
- วางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยการจัดทำแผนการผลิตรายกลุ่ม เพื่อเลือกรูปแบบและกระบวนการผลิตให้เหมาะสมกับช่วงการผลิต และลดความเสียหายด้านการผลิต
- พัฒนาการผลิต โดยขอรับคำแนะนำจากหน่วยงานราชการ หรือสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง แล้วนำความรู้ที่ได้มาปรับปรุงหรือพัฒนาเป็นสินค้าชนิดใหม่ เช่น แป้งข้าว หรือผงข้าวขงพร้อมดื่ม เป็นต้น

๗. พื้นที่ดำเนินการ

ที่ทำการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ

๘. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔

๙. งบประมาณ - ไม่ใช้งบประมาณ -

๑๐. หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุพรรณบุรี

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

วิสาหกิจชุมชนสามารถพัฒนาการบริหารตลาด และการจัดการสินค้าหรือบริการ วิสาหกิจชุมชนได้ดียิ่งขึ้น